

FERENCVÁROSI KICSI BOCS ÓVODA

(1092 Budapest, Erkel utca 10.)

Kicsi Bocs Program PEDAGÓGIAI PROGRAM

„Őseinktől kincsekkel teli tarisznyát kaptunk örökségbe, amit birtokba veszünk, továbbadunk. Élethosszig érvényes, értékes, unokáink számára is megőrzendő mesebeli kincset!”

Benedek Elek

Tartalomjegyzék

1	JOGSZABÁLYI HÁTTERE.....	6
	A Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda hatályos Alapító okirata	6
2	BEVEZETŐ	7
2.1	A pedagógiai program alap gondolatai	7
3	ÓVODÁNKRÓL.....	9
3.1	Az óvoda alap adatai	9
3.2	Óvodánk bemutatása	9
4	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI	11
4.1	Személyi feltételeink	11
4.2	Tárgyi feltételeink	12
4.3	Az óvoda kapcsolatai	13
4.3.1	Családjaink szociokulturális helyzete, szülői elvárások.....	13
4.3.2	Együttműködés a szülőkkel	14
4.3.3	A pedagógus hatékony kommunikációja a szülők felé:.....	14
4.4	Együttműködés a gyermekekkel	15
4.5	A pedagógusok együttműködési formái.....	15
4.6	Egyéb partneri kapcsolataink.....	15
5	ÓVODÁNKBAN MEGFOGALMAZOTT ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLKITŰZÉSEK	17
5.1	Nevelőközösségünk hitvallása	17
5.2	A mi nevelőközösségünk	18
5.3	Ahogy mi látjuk a gyermekeket (Gyermekkép).....	19
5.4	Óvodaképünk - a gyermekek pedagógiai környezete	19
5.5	Célkitűzéseink	21
6	AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI	21
6.1	Az egészséges életmód alakítása	21
6.1.1	A gyermekben kialakítandó szokások (cél).....	21
6.1.2	Egészségnevelési elveink.....	24
6.1.3	Környezeti nevelési elveink, a környezettudatos magatartás megalapozása	25
6.2	Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	26
6.2.1	Az érzelmi nevelés	26
6.2.2	Az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	29
6.3	Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása	31
6.3.1	Anyanyelvi nevelés.....	31
6.3.2	Értelmi képességek fejlesztése.....	32

7	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI	33
7.1	Játék	33
7.1.1	A játék fajtái.....	34
7.1.2	Célunk.....	34
7.1.3	Feladataink	34
7.1.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	34
7.2	Munka jellegű tevékenységek.....	35
7.2.1	Célunk.....	35
7.2.2	Feladataink	35
7.2.3	Munkafajták.....	36
7.2.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	37
7.3	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	37
7.3.1	A tanulás lehetséges formái az óvodában.....	38
7.3.2	Célunk.....	38
7.3.3	Feladataink	38
7.3.4	Elvárt pedagógus kompetenciák.....	38
7.3.5	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	39
7.4	A külső világ tevékeny megismerése.....	39
7.4.1	Célunk.....	41
7.4.2	A külső világ tevékeny megismerésének környezeti tartalmai	41
7.4.3	Feladataink	42
7.4.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	42
7.5	Verselés, mesélés.....	44
7.5.1	Célunk.....	46
7.5.2	Feladataink	46
7.5.3	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	46
7.6	Ének, zene, népi játék, tánc	47
7.6.1	Hagyományaink	48
7.6.2	Célunk.....	48
7.6.3	Feladataink	48
7.6.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	48
7.7	Rajzolás, festés, mintázás, kézi – munka	49
7.7.1	Hagyományaink	50
7.7.2	Célunk.....	50
7.7.3	Feladataink	50
7.7.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	50

7.8	Mindennapos mozgás	51
7.8.1	A tevékenység szervezeti keretei.....	51
7.8.2	Célunk.....	52
7.8.3	Feladataink	53
7.8.4	A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére.....	53
7.8.5	A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE.....	53
8	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE	55
8.1	A napirend	55
8.1.1	Célunk.....	56
8.1.2	Feladataink	56
8.2	A hetirend	57
8.2.1	Célunk.....	57
8.2.2	Feleadatunk	57
8.3	Az óvodánk szervezett programjai	57
8.3.1	Óvodán belül szervezett programjaink	57
8.3.2	Óvodán kívül szervezett programjaink.....	57
8.3.3	Kerületi programokon való részvételünk	58
9	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE.....	58
9.1	Sajátos nevelési igényű gyermek	58
9.1.1	Feladataink	58
9.2	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek.....	59
9.2.1	Feladataink	59
9.3	A tehetséges gyermek	59
9.3.1	Feladataink	60
10	SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	60
10.1	Feladataink	60
11	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	61
11.1	Alapelvek, intézkedések	61
12	A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	62
12.1	Az óvodaigazgató gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai	62
12.2	A gyermekvédelmi felelős feladatai.....	62
12.3	A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	63
13	ZÁRÓ RENDELKEZÉS.....	64
	MELLÉKLET – EGYETÉRTÉSI ÉS ELFOGADÁSI NYILATKOZAT	65
	MELLÉKLET -IRODALOMJEGYZÉK	67

1 JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (Nkt.)
- 229/2012.(VIII.28.) Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ONAP)
- 2023.évi LII. törvény a pedagógusok életpályájáról
- 401/2023.(VIII.30.) kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló törvény 2023.évi LII. törvény végrehajtásáról
- 20/2012. évi (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról (20/2012. évi (VIII.31.) EMMI rendelet)
- 2003.évi CXXXV. törvény az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség előmozdításáról (Ebkvt.)
- 2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól
- 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- 419/2024. (XII. 23.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzés rendszeréről
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- 15/2013. (II. 26.) EMMI rendelet a pedagógiai szakszolgálati intézmények működéséről
- 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

A pedagógiai program tartalmát befolyásoló helyi dokumentumok

- A Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda hatályos Alapító okirata
- A Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda Házirendje

2 BEVEZETŐ

Pedagógiai tervező munkánk alapjául szolgál az ONAP.

Pedagógiai Programunknak a „Kicsi Bocs Program” nevet adtuk, ezzel is rámutatva arra, hogy programunk intézményre szabottan saját gondolatokat és értékeket fogalmaz meg.

Budapest Főváros szívében élni felemelő és egyben kicsit nyüzsgő életérzés is.

Felemelő, hiszen annyi szépséges látnivaló, kulturális örökség, és megannyi program lehetőség kínálkozik nap, mint nap.

Kicsit nyüzsgő, hiszen nagy a lélekszáma, folytonos a rohanása, és a telítettsége.

Igaz ez a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda környezetében is. Forgalomdús, központi helyen helyezkedik el, ahol az infrastruktúra minden tekintetben jelen van.

Ebben a nyüzsgésben egy kis csendes „szigetet” igyekszünk teremteni a gyermekek részére. Nyugalmas, békés helyet, ahol szeretettel vesszük őket körül, ahol nagy türelemmel ismerjük meg és fejlesztjük a személyiségüket, ahol igyekszünk több oldalról felfedeztetni, megismertetni velük a világot, hogy aztán maguk is elfogadóvá, nyitottá, együttműködővé váljanak az őket befogadó társadalom felé.

Tesszük mindezt azzal a tudattal, hogy a gyermekeket az óvodáskorban **szeretetteljes gondoskodás, és különleges védelem** illeti meg.

A mindennapok biztonsága adja meg a gyermek számára az alkalmazkodás, érés folyamatának fejlődését, a reziliens gondolkodás megalapozását.

Óvodai nevelésünk során olyan értékrend megteremtésén fáradozunk, amely példát és eligazodást ad a gyermeknek a világban.

A boldogságórákon fejlesztjük az önbizalom képességét, a kreativitást, és tanítjuk saját képességeik megismerését. Felfedeztetjük az érzelmek megismerésén keresztül a maguk és mások iránti empatikusságot, a megküzdési stratégiákat, és a célok elérésének lehetséges útvonalait.

Az óvodáskorú gyermek **tapasztalatait, érzelmeit, vágyait** tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.

Az óvodai nevelésünk fő célja a sokoldalú, harmonikus személyiségfejlesztés elősegítése, a testi és lelki szükségletek kielégítése, a hátrányok csökkentése, az egyenlő bánásmód megteremtése, különösen a különleges igényű gyermekek esetében.

Tesszük mindezt szakmai hozzáértéssel, empátiával, és legfőképpen sok – sok szeretettel.

2.1 A pedagógiai program alapgondolatai

A pedagógiai program elkészítése során figyelembe vettük a helyi társadalmi, és környezeti adottságainkat, a partneri elvárásokat, a gyermekek igényeit, továbbá a lehetőségeinket. A „Kicsi Bocs Program” – Pedagógiai program (a továbbiakban: Program) a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda (a továbbiakban: óvoda) nevelőtestületének saját szellemi terméke.

Hangsúlyos szerepet kap Programunkban a **magyar népi kultúra elemeinek a megismerése**. Tesszük ezt a különböző művészeti ágak eszközeivel (néptánc, népdal és népzene, népi mondókák, népi játékok, népi kismesterségeket megelevenítő kézműves foglalkozások,

környező világ tevékeny megismerése, jeles napok és ünnepek megismerése), minél több egymásra ható tevékenységen keresztül.

Népi hagyományaink megismertetése által lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek a magyar nép kultúrájának megismerésére, a hagyományok átörökítésére, azok lehetőségek és életkori sajátosságok szerinti megjelenítésére.

Új utakat fedeztünk fel, amelyekkel szintén foglalkozni kívánunk. A gyermekek **közlekedés kultúrájának** fejlesztése, az alapvető közlekedési szabályok és szokások elsajátítása révén teret ad a közlekedésre való nevelés megalapozó tevékenységének. A **„Boldog Óvoda” programhoz** való csatlakozásunkkal pedig a gyermekekben megalapozzuk a pozitív gondolkodás, a boldogságra való képesség elérésének lehetőségét, a pozitív énképen keresztül a pozitív értékek gyakorlásának lehetőségét, amelyben a gyermekek megtanulnak a kihívásokkal szembe nézni és azok akadályait kezelni.

A hátsó udvarunkon kialakításra került kiskertünkben a gyermekek megtapasztalhatják a munka értékét, a növénygondozás alapjait, megfigyeléseket végezhetnek a környezeti nevelés területén. Mindezt tevékenységeken alapuló játékos cselekvések által tehetik meg. Bekapcsolódtunk a helyi „Madár programba”, valamint csatlakoztunk a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület madárvédelmi tevékenységéhez, mely során elnyertük a **„Madárbarát Óvoda”** címet. A mindenkori ismétlő nagycsoportosaink a felelősei a „Madár programnak”.

Tettük mindezt azért, hogy boldogabb, elfogadóbb, a világra nyitottabb, népi kultúránk alapismereteit megismerő gyermekeket neveljünk a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvodában.

3 ÓVODÁNKRÓL

3.1 Az óvoda alap adatai

Az óvoda neve:	Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda
Az óvoda székhelye:	1092 Budapest, Erkel utca 10.
Közoktatási OM azonosító	034401
Törzskönyvi azonosító szám (PIR)	679417
Az óvoda telefonszáma:	06-1-217-6394
Az óvoda e-mail címe:	ovoda@kicsibocsovi09.hu
Az óvoda közfeladata:	Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján óvodai ellátás, valamint a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján óvodai nevelés.
Az óvoda alapítására, átalakítására, megszüntetésére jogosult szerv:	Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata
Az alapítás dátuma:	2002.01.01.
Az alapító okirat száma:	E/679417/2023/1.
Az óvoda fenntartója:	Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata
A fenntartó székhelye:	1092 Budapest, Bakáts tér 14.
Engedélyezett létszám	32 fő
Férőhelyek száma	142 fő
Csoportok száma	8

Az óvoda ellátja az olyan ép értelmű, sajátos nevelési igényű gyermekek integrált óvodai nevelését, akik a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján:

- beszéd fogyatékos,
- egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás-szabályozási zavarral) küzdő gyermekek.

Az óvodában biztosított a diabeteszes gyermekek, valamint a különleges étkezési igényű gyermekek ellátása.

A nevelés nyelve: **magyar**

A program a nevelőtestület bevonásával készült.

3.2 Óvodánk bemutatása

Az óvoda a Melly család jóvoltából 1902-ben kezdte meg működését, „Kiseddóvó intézetként”. A levéltári adatok alapján akkoriban még nem volt kialakítva a terasza, rendelkezett gondnoki lakással, és lényegesen kevesebb játék lehetősége volt. Azóta számos átalakításon, korszerűsítésen keresztül szépült meg mind az épület, mind az udvar.

Óvodánk Belső-Ferencváros egyetlen óvodája, amely könnyen megközelíthető helyen, a Vásárcsarnok és a Duna-part közelében található.

Környezetünkben számos szép régi épület, egyetem, étterem, a Vásárcsarnok és egyéb kulturális intézmény található.

Folyamatosan megújuló udvarunkon korszerű játékok állnak rendelkezésre. Első emeleti egyik teraszunk a kicsinyek kedvelt játszórésze, míg másik, „Kresz teraszunkon” középső és nagycsoportosaink gyakorolhatják a helyes közlekedési szabályokat.

Igyekszünk **homogén csoportokat** kialakítani. Az ide járó gyermekek életkoruk szerint járnak a nyolc, mackóról elnevezett csoport egyikébe. Csoportjaink kis létszámúak, 14-19 gyermek jár egy-egy csoportunkba.

A csoportok engedélyezett létszám:

Fülesmackó	19 fő
Boribon	15 fő
Vackor	16 fő
Panda	19 fő
Dörmögő	17 fő
Micimackó	19 fő
Mézesmackó	18 fő
Brumi	19 fő

Csoportszobáink szépsége, hangulata az ott dolgozó felnőttek harmonikus izlésvilágát tükrözik vissza. A csoportok közül négy csoport a földszinten, két-két csoport az első és a második emeleten helyezkedik el.

A pincetérben található a tornaszobánk és a mozgásfejlesztés eszközeivel jól felszerelt torna szertárunk.

Pedagógiai Programunkban a **magyar népi kultúra elemeinek megismerése, a hagyományok őrzése** kerül előtérbe. Tudjuk, hogy a múltunk ismerete nélkül nem építhetjük a jövőnket.

Jeles napok köré szervezzük a mindennapi életünket, a művészeti ágak változatos eszközeivel tesszük színesebbé ünnepeinket.

Kiemelten fontosnak tartjuk a **játék** szerepét, mint a gyermekek elsődleges és legfontosabb tevékenységét, amely elősegíti a gyermekek **értelmi és érzelmi fejlődését**, szociális érését, valamint áthat minden napi tevékenységet.

Hangsúlyt fektetünk **az egészséges életmódra nevelésre**. Rendszeresen fogyasztunk gyümölcsöt, sétálunk, kirándulunk, szervezünk sport programokat, és igyekszünk minél több mozgással teli időt tölteni a szabadban.

Hátsó udvarunkon – büszkén mondhatjuk, hogy - magunk hoztunk létre egy kis kertet, amelyben a permakultúra szemléletével kezdtük meg a kert kialakítást. A magaságásokban, a Hügel ágyásokban, a kerti tavunkban, valamint a komposztálóban végezhetnek a gyermekek gazdálkodási feladatokat, megfigyeléseket, helyszíni vizsgálódásokat.

A **környezettudatos magatartás** kialakítására is odafigyelünk, a hulladék szelektív gyűjtésére hívjuk fel a gyermekek és rajtuk keresztül a családok figyelmét.

A témakörök feldolgozása olyan értékek mentén történik, ami a nevelőtestület pedagógiai, és nevelési elveit is megerősíti.

Óvodásaink örömmel és vidáman készülnek az elkövetkező életszakasz állomására, az iskolára.

Arra törekszünk, hogy a tevékenységekben a cselekvések által ismerjék meg a gyermekek a világot, **játékos tevékenykedéseken keresztül** gyűjtsenek tapasztalatokat közvetlen környezetükről.

Fontosnak tartjuk, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelően, egyénileg fejlesszük a gyermekeket, és bontakoztassuk ki sokoldalúan a személyiségüket.

A tehetségigéretekre is odafigyelünk. Differenciált feladatadással, külön foglalkozásokkal adunk számukra még több lehetőséget további fejlődésre. Vizuális műhelyünk, „felfedező” környezeti csoportunk működik.

Fejlesztő tevékenységünket szakembereink is támogatják. Pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus, szociális segítő is részt vesznek mindennapjainkban.

Alkalmazotti közösségünk a gyermekek érdekeit szem előtt tartó, a gyermekeket ismerő és szerető, szakmailag jól felkészült szakemberekből áll, akik elszántak arra, hogy folyamatosan képezzék magukat az új szakmai elvárások és kihívások megismerése érdekében.

Fontosnak tartjuk a **családokkal való együttműködést** a gyermekek mindenek feletti érdekeinek szem előtt tartását, az odafigyelő, segítőkész, nyitott és elfogadó nevelői magatartást.

Jó itt „kicsi bocsnak” lenni!

4 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSÉNEK ELVEI

4.1 Személyi feltételeink

Az intézmény dolgozóinak engedélyezett létszáma 32 fő:

óvodapedagógus:	17 fő (ebből óvodaigazgató 1 fő, óvodaigazgató-helyettes 1 fő)
óvodapszichológus:	1 fő
óvodatitkár:	1 fő
pedagógiai asszisztens:	2 fő
dajka:	8 fő
dajka-konyhás:	1 fő
dajka-takarító:	2 fő

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátásában részt vevő – nem óvodánk alkalmazotti közösségéhez tartozó - szakemberek:

- gyógy- és fejlesztő pedagógusok
- szociális segítő.

4.2 Tárgyi feltételeink

Óvodánk rendelkezik a megfelelő működéshez szükséges tárgyi eszközökkel. Ezeket évről évre új beszerzésekkel bővítjük, kiegészítjük, pótoljuk.

Csoportszobáink kis méretűek, egyedi elrendezésűek és hangulatúak, könnyen átrendezhetőek. Korszerű, folyamatosan megújuló berendezési tárgyak, egyéb eszközök teszik lehetővé a gyermekeknek a különböző játéktevékenységek, barkácsolás, mesélés megvalósítását.

Játék készletünk folyamatosan gyarapszik, az életkori sajátosságok tekintetében cserélik ki azokat évente az óvodapedagógusok.

A közös **öltözőinkben** található beépített szekrények esztétikus képet alkotnak a csoportszobák előtereiben.

Tornaszobánk és a torna szertár jól felszerelt, a gyermekek mozgásfejlődését elősegítő fejlesztő eszközökkel rendelkezik.

A vizuális foglalkozásokhoz számos eszköz áll rendelkezésre. Köztük **népi kismesterségek eszközei** is fellelhetők (íróka, körmöcske, agyagozás, fonás, nemez, gyertya és gipszöntés)

Zenei eszköztárunkban megtalálhatók a népi és a klasszikus hangszerek.

Szertárunk folyamatosan bővülő készlete a gyermekek készségeinek sokoldalú fejlesztésére alkalmas. A külső világ tevékeny megismerésének környezetismerettel és matematikával kapcsolatos eszközei is megtalálhatók benne.

A kulturált **közlekedés** szabályainak elsajátításához nagy az eszköztárunk. Jelzőlámpák, jelzőtáblák, védőfelszerelések (láthatósági mellény, bukósisak, könyökvédő, térdvédő), rollerek, biciklik, futóbiciklik, kis motorok állnak rendelkezésre.

A külső világ tevékeny megismeréséhez „**természet dobozok**” vannak minden csoportban. Ezeknek a tartalma: nagyító, mágnespatkó, csipesz, gumi, bogárleső, teleszkóp, periszkóp, távcső, iránytű. Ezekkel az eszközökkel könnyebb a világ felfedezése.

Könyvtárunk módszertani és egyéb szakkönyvekkel segíti a szakmai munkát.

Az **irodalmi élményekhez** számos verses és mesés kötet van minden csoportszobában.

Óvodánkban **gyermek és felnőtt néptánc munkaközösség** is működik.

Mind a gyermekeknek, mind a felnőtteknek vannak különböző tájegységet megjelenítő fellépő ruháik, és egyéb kiegészítő eszközeik (pl. botok, kalapok, mellények, párták, szalagok, kötények).

Jeles napok és ünnepek alkalmával meglévő díszaink, kellékeink díszítik óvodánkat. Saját készítésű eszköztárunkra külön büszkék vagyunk.

Udvari játszóeszközeinket igyekszünk a gyermekek igényeihez mértten gyarapítani.

Fejlesztő szobánk teret ad az eltérő fejlődésű gyermekek képesség fejlesztésének, valamint a logopédiai foglalkozásoknak, fejlesztéseknek.

4.3 Az óvoda kapcsolatai

4.3.1 Családjaink szociokulturális helyzete, szülői elvárások

Óvodánkat igénybe vevő családok a társadalom széles rétegét képviselik. Nagy többségük átlagos jövedelmi viszonyok között él, de sajnos egyre több család szociokulturális helyzete kedvezőtlen. Óvodánkban nevelünk hátrányos helyzetű (továbbiakban: HH), halmozottan hátrányos helyzetű (továbbiakban: HHH) és sajátos nevelési igényű (továbbiakban: SNI), beilleszkedés, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (továbbiakban: BTMN), illetve egészségügyi problémával küzdő, valamint külföldi, saját anyanyelven beszélő gyermekeket.

Velünk szemben a szülők, mint közvetlen partnerek, igényként fogalmazzák meg:

- nyugodt, bizalommal teli, szeretetteljes óvodai légkört,
- gyermekeik sokoldalú személyiségfejlesztését,
- a nevelésben együttműködő partneri viszonyt,
- igényes kulturális és egyéb nyitott óvodai rendezvényeket,
- jól felszerelt tiszta, esztétikus környezetet,
- betekintési lehetőséget az óvoda életébe,
- az iskolára való megfelelő, igényes felkészítést.

4.3.1.1 Együttműködési - együttnevelési alapelveink

- Mindig tisztelettel, nyitottan, az elfogadás és befogadás szemléletével forduljunk egymás felé!
- Ismerjük meg egymást! Szemléletet, szokásokat, nevelési elveket és értékrendet, nehézségeket.
- Tartsuk folyamatosan a kapcsolatot!
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek (SNI, BTM, HH, HHH, tehetség ígéret, eltérő etnikumú és kultúrájú) szüleivel megkülönböztetett figyelem, tapintatos és empatikus viszonyra törekvés.
- Bátran forduljunk egymáshoz bármilyen problémával! Nincs olyan, amit ne lehetne megbeszélni.

- Közös gondolkodás alkalmainak felkínálása: szülői értekezletek, fogadó órák, közös programok, nyílt napok, Szülői Szervezet fóruma. (Igény szerint is!) (Szintén igény és lehetőség szerint családlátogatások szervezése.)
- Mindezeket a gyermekek érdekében tesszük!

4.3.2 Együttműködés a szülőkkel

- Együttműködésre törekvő, partnerségre épülő, segítségre és bátorításra szolgáló kapcsolat.
- Fontosnak tartjuk, hogy még az óvodába lépés előtt felvegyük a családokkal a kapcsolatot. Ennek érdekében június hónapban szülői értekezleten beszéljük át az óvodai életet érintő kérdéseket. Augusztus hónapban pedig játszó délelőttre hívjuk az új kiscsoportosokat, valamint megkezdjük a családlátogatásokat egyéni igények szerint.
- Minél előbb igyekszünk kiépíteni a kommunikációs csatornákat a megfelelő és kulturált kommunikáció érdekében (e-mail levelező rendszer az óvodaigazgatóval a Szülői Munkaközösségen keresztül, csoportos szinten történő levelezés a Szülői Munkaközösség képviselőjén keresztül). oviKRÉTA felület elérhetőségének biztosítása.
- Beszélgetések, visszajelzések a gyerekekről. Szükség szerint a gyermek fejlesztése érdekében az elakadások, zavarok közös átgondolása, megoldás keresés (esetleges vizsgálatok elindítása)
- Bepillantást szerezhetnek az óvoda életébe a következő eseményeken:
 - szülői értekezletek,
 - fogadó órák,
 - nyílt nap (a csoportokban zajló tevékenységeket, foglalkozásokat nézhetik meg),
 - kézműves délutánok évszakonként,
 - az óvoda születésnapjának ünneplése,
 - Márton napi lámpás felvonulás,
 - karácsonyi teadélután,
 - csoportonkénti szervezésben közös séták, kirándulások,
 - családi sport napok,
 - Évzáró gála.

4.3.3 A pedagógus hatékony kommunikációja a szülők felé:

- Konkrétumokra vonatkozik, a gyermek áll a fókuszában.
- Következetes, hiteles és változatos.
- Gyakoróságát a helyzet és a gyerek sajátosságai határozzák meg.
- A gyerek korábbi teljesítménye a kiindulópontja.
- Hangsúlyozza a fejlődést, de nem csak a teljesítményre, hanem az elért eredményekre is vonatkozik, amiért a gyermeket dicséret illeti.
- Ha szükségszerű a negatív visszajelzés, akkor kizárólag a gyermek viselkedését minősítjük, ne a gyermeket!

4.4 Együttműködés a gyermekekkel

- A kisgyermek életében elsősorban a személyiségformálódás tekintetében fontos szerepe van az óvodában eltöltött éveknek.
- Kialakulnak olyan attitűdjei, mint ragaszkodás, bizalom a felnőtt iránt, kíváncsiság, együttműködési készség.
- A felnőttek és a gyermekek közötti együttműködésben a következők a feladataink:
 - szorongásmentes, szeretetteljes légkör megteremtése
 - az elszakadásélmény minimalizálása
 - értő figyelem alkalmazása
 - az érdeklődés felkeltése, élményszerű tevékenységrendszer megszervezése
 - jól kialakított, hatékony, állandóságra törekvő szokás és szabályrendszer következetes alkalmazása
 - megfelelő, széleskörű módszertani kultúra alkalmazása
 - ellenőrzési és értékelési folyamatok pozitívitásra törekvés szemléletével
 - együttműködési készség érdekében bizalomteljes légkör kialakítása állandó felügyelet biztosításával
 - differenciált feladatadás, hátránykompenzáció a sikerélmények fokozása érdekében
 - kiemelt figyelmet igénylő gyermek egyéni igényeinek figyelembe vétele
 - „veled és érted” – elvárásai

4.5 A pedagógusok együttműködési formái

- partneri együttműködés a gyermekcsoport érdekében,
- egyenrangú munkatársi viszony,
- egymás munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása,
- asszertív kommunikáció,
- közösen átgondolt tervezési és szervezési feladatok,
- közösen átgondolt és egységesített nevelési elvek, értékrend felállítása a csoportban,
- a mérés - értékelési feladatokban azonos elvek használata,
- lojalitás egymás iránt és az intézmény felé,
- a szülőkkel való kapcsolattartásban közös elvek alkalmazása,
- etikai szabályok betartása,
- egymás és az intézmény megfelelő szakmai képviselője.

4.6 Egyéb partneri kapcsolataink

Az óvoda nyitott a külső partneri kapcsolatok kialakítására, formálására, a kölcsönösség, tisztelet elvén alapuló partneri együtt gondolkodásra.

Folyamatosan teszünk azért, hogy közös összedolgozás, elégedettség, élmény, és érték legyen kapcsolatainkban.

- **Kapcsolattartás a Fenntartóval és annak Polgármesteri Hivatalával**
 - segítő-támogató munkakapcsolat,

- napi szintű egyeztetések, adatszolgáltatások,
 - jogszabályi egyeztetések,
 - dokumentumelemzések, módosítások támogatása,
 - feladatok közös átgondolása.
- **Védőnői hálózat**
 - együttműködés jelzőrendszeri tagként,
 - együttműködés a családok szociokulturális felmérésében,
 - együttműködés a gyermekek egészségügyi szűrővizsgálatában,
 - együttműködés az óvodakezdés támogatásában.
- **Patrona Hungariae Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Alapfokú Művészeti Iskola**
 - közösségi szolgálat segítése,
 - iskolára hangolódó foglalkozások látogatása,
 - együtt gondolkodás, közös programokon keresztül az óvoda-iskola átmenetre hangolódás segítése.
- **Ferencvárosi Egyesített Bölcsődei Intézmények - Aprók háza IX/4. sz. Bölcsődéje**
 - az óvodába érkező gyermekekről egyeztetés,
 - bölcsődések fogadása játszó délelőttön,
 - szülői értekezleten az intézmény bemutatása.
- **Ferencvárosi Művelődési Központ és Intézményei**
 - gyermek színházi előadások, egyéb programok látogatása
- **Ferencvárosi Pinceszínház**
 - gyermekeknek szóló előadások látogatása
- **Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat és tagintézményei**
 - a gyermekek szűrővizsgálatainak kérelmezése,
 - egyeztetések, konzultációk, esetmegbeszélések,
 - szakmai fórumokon való részvétel.
- **Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola AMI**
 - hangszerbemutatókon, koncerteken való részvétel
- **Ferencvárosi Szociális és Gyermejjóléti Intézmények Igazgatósága**
 - szociális segítő heti egyszeri jelenléte az intézményben,
 - a gyermekvédelmi munka szakmai segítése, megerősítése,
 - a szociálisan HH és HHH-s helyzetű gyermekek helyzetét javító szolgáltatások nyújtása,
 - a jelzőrendszer működésének segítése,
 - szakmai tanácsadás, esetmegbeszélés, konzultációk lehetősége,

- **Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjtemény**
 - kiállítások megtekintése,
 - moziterem használata,
 - ferencvárosi sétákon való részvétel,

- **Könyvtár**
 - a Fővárosi Szabó Ervin Központi Könyvtár –Gyermekkönyvtárának programjain való részvétel,
 - nagycsoportjaink beíratása a könyvtárba, könyvtárlátogatások megszervezése csoportonként.

- **Testvéróvoda kapcsolat**

2018-ban írtunk alá egy együttműködést a „Beregszászi Napsugár Óvodával”.

Célunk:

 - egymás kultúrájának megismerése,
 - egymás szakmai támogatása, szakmai anyagok nyújtása,
 - közös pályázati lehetőségek feltérképezése, segítése,
 - cipősdoboz akcióval karácsonyi támogatás,
 - szükséges foglalkozási eszközök, tisztítószer, egyéb adományok eljuttatása.

- **Egyéb partneri lehetőségek**

Törekszünk arra, hogy újabb partneri együttműködések lehetőségeire találjunk

 - egyszeri támogatások, például „Fogadj örökbe egy boldog óvodát” lehetőségének tovább gondolása,
 - kulturális programokat kínáló szervezetek felkutatása, lehetőségek kihasználása (Hagyományok Háza, Magyar Népi Iparművészeti Múzeum, Iparművészeti Múzeum),
 - kerületi rendezvények látogatása (Óvodás játékok a Nyúldombon, Kerekerdő mesemondó találkozó, Óvodás sport- és tánc-találkozó, Kerületi madárprogram, Zöldpont vetélkedő, Kerületi kerékpáros találkozó),
 - a Kézen Fogva Alapítvány érzékenyítő képzésén megtanultak beépítése a külső világ tevékeny megismerése kereteibe,
 - az óvodapedagógusok szakmai munkájának, tudásának fejlesztése érdekében.

5 ÓVODÁNKBAN MEGFOGALMAZOTT ALAPELVEK, ÉRTÉKEK, CÉLKITŰZÉSEK

5.1 Nevelőközösségünk hitvallása

Intézményünk helyi pedagógiai programját, a Kicsi Bocs Programot (továbbiakban: program), a vonatkozó hatályos jogszabályok, és a helyi sajátosságok alapján alkottuk meg.

(A megjelenített név nélküli idézeteket a nevelőtestület tagjai fogalmazták meg.)

„Gyermekek, felnőttek egymás iránti szeretete, kölcsönös megbecsülése a tisztelet, biztonság, nyitottság jegyében.”

- Óvodánk nevelőközössége a ránk bízott gyermekeket legjobb tudása szerint, egyöntetű értékrend szerint neveli, **személyiségének sokoldalú kibontakoztatását** tartja szem előtt, **együttműködve a családi neveléssel**, amely a nevelés elsődleges színtere.
- A családokkal történő együttnevelés alapja, hogy megfelelő időt és teret adjunk annak, hogy **megismerjük** a családok szokásait, nevelési elveit, elvárásait. Megismerjük a gyermekeket, hogy személyiségüket minél inkább **egyéni sajátosságaikhoz igazodva** tudjuk fejleszteni, megadva számunkra a differenciált módszereket és az egyéni bánásmódot.
- Több oldalról közelítjük meg az egyes témaköröket, hogy mindenki sokoldalúan részese lehessen a világ tevékeny megismerésének.
- Meggyőződésünk, hogy az óvodáskorban szerzett élmények, a világról alkotott gyermeki kép, maradandó útravalót adnak intézményünkben nevelkedő gyermekeinknek.
- Közösen hiszünk abban, hogy minden gyermek **szeretettel** nevelhető és fejleszthető. Minden gyermek egyaránt kell, hogy részesüljön szeretetben, odafigyelésben, játszhasson, tevékenységek által harmonikusan fejlődjön, egyenlő bánásmódban részesüljön.

5.2 A mi nevelőközösségünk

„Azért vagyunk, hogy gyermekeink felé szeretetet, hitet közvetítsünk; tisztelettel, bizalommal, a hagyományok ápolása révén eljuttassuk a becsületesség, a másokra odafigyelés, elfogadás elsajátítása által, hogy a gyerekek boldogan, jól nevelten, örömmel kerüljenek ki óvodánkból.”

- Jól felkészült, mosolygós, gyermekszerető felnőttek közössége, akik azonos nevelési elvek mentén foglalkozunk a gyermekekkel.
- Befogadó, elfogadó, ráhangolódó közösség, aki előítéletmentesen közelít a gyermekekhez, családokhoz.
- Tagjai úgy dolgoznak a gyermekek között, hogy mindig szem előtt tartják a gyermekek mindenek feletti érdekeit.
- Arra törekszünk, hogy a gyermekek mindennapjai élménygazdagok, boldogok és fejlesztő jellegűek legyenek.
- Nyugalmat, harmóniát sugárzó, kedves, csendes hangon beszélő felnőttek közössége.
- Mindannyian a gyermekekért dolgozunk, betartva az intézményi elvárásrendet, a jogszabályi kötelezettségeket, a munkaköri leírásban foglaltakat, és a magunk által megfogalmazott etikus magatartás szabályait.

- A mi nevelőközösségünk érdeklődő, fejlődni vágyó és fejlődni képes közösség, aki a kor és partnereink elvárásainak meg tud felelni.
- Jó példát mutatva közelítünk egymás felé, megbecsüljük egymást, elért eredményeinket, a munka értékét.
- A mi nevelőtestületünk védi és támogatja az elesetteket, a gyengébb képességűeket, a rászorulókat.
- Mi szeretünk itt lenni, és arra törekszünk, hogy az idejárók is így érezzenek.

5.3 Ahogyan mi látjuk a gyermekeket (Gyermekkép)

„A gyermek egy csiszolatlan gyémánt, mely általunk válik drágakővé azáltal, hogy szeretetben, érzelmi biztonságban, tisztességben neveljük, így válhat kiegyensúlyozott, boldog gyermekké.”

- MINDEN GYERMEK EGYEDI, ÉS MEGISMÉTELHETETLEN!
- Minden gyermeknek szüksége van a törődésre, az értő figyelemre és legfőképpen a szeretetre.
- Minden gyermek más és más attitűdöket hordoz magában, amelyet a mi dolgunk kibontakoztatni.
- Minden gyermeknek fontos az elfogadás, a biztonságérzet, a szolidaritás.
- Minden gyermek egyenlő jogokkal rendelkezik, ezt fontos szem előtt tartanunk.
- Minden gyermek szeret játszani, nevetni, mozogni, magát új helyzetekben kipróbálni.
- Minden gyermek vágyik arra, hogy legyenek társai.
- Minden gyermek példát vesz a felnőttekről, ezért tudatosan kell viselkednünk.
- Minden gyermeknek számára fontos a családi kötelék, az összetartozás érzése.
- Minden gyermek érdeklődő és nyitott a világ felé, ezért kell lehetőséget adnunk annak felfedezésére.
- Minden gyermek érzékeny, érzelem vezérelt, ezért bánjunk vele úgy, ahogyan mi is szeretnénk, hogy velünk bánjanak.
- Minden gyermeknek fontos, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek, ezért az egyenlő bánásmód és a differenciálás módszereit használjuk.
- Minden gyermeknek vannak testi és lelki szükségletei, adjuk meg neki ezeket!
- Minden gyermeknek fontosak az ünnepi pillanatok, tanítsuk meg hát ünnepelni!

Egyszer mindenki volt gyermek..... ☺

5.4 Óvodaképünk - a gyermekek pedagógiai környezete

„Harmonikus, egységes, bizalommal teli és szakmailag megalapozott tudással rendelkező, a jövő generációjának olyan komplex személyiségfejlesztése, nevelése – az életkori

sajátosságoknak, valamint a nemzeti értékek megőrzésének és ápolásának figyelembevételével – mely képessé teszi a társadalomba való beilleszkedést.”

Tudjuk, hogy az **óvodáskor** az az életszakasz, amelyben a legtöbb hatás éri a gyermeket.

Felfedezi a környezeti tényezőket, megéli szocializációs folyamatát, bővülő szókincsével egyre jobban kommunikál, testi és lelki fejlődésen megy keresztül, megtapasztalja és elkülöníti egymástól a jót és a rosszat, intenzív érzelmeket él meg, megtanul viszonyítani és létrehozni. Ennek a csodálatos, gazdag életszakasznak lehetünk mi tanúi, irányítói, segítői.

- Az óvoda a **köznevelési rendszer** szakmailag önálló nevelési intézménye, amely kiegészíti a családi nevelést a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig.
- Az óvoda **pedagógiai tevékenységrendszere** és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének feltételeit.
- Funkcióit tekintve **óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő**.
- Az óvodás évek alatt teremődnek meg azok a **belső pszichikus feltételek**, amelyek az kisiskolás korba való átlépést teszik lehetővé.
- A hozzánk járó gyermekek személyiségét **elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom** övezi.
- Nevelésünk a gyermeki **készségek és képességek kibontakoztatása** által segíti a személyiségfejlődés folyamatát, az önállóság kialakulását.
- Fontos szakmai feladatunk a gyermekeket egyéniségként kezelni, differenciáltan, egyéni érési tempójának megfelelően fejleszteni korszerű pedagógiai módszerekkel és eszközökkel.
- Odafigyelünk a hátránykompenzálás és a tehetséggondozás feladataira is, a személyiségfejlődés folyamatát tevékenységekbe ágyazottan és elsősorban a játékban, játékos módszerekkel tesszük lehetővé.
- A tartós betegséggel élő gyermekek esetében (diabétesz, tartós gyógykezelés alatt álló) egészségi állapotuk szinten tartásának segítése, gondos odafigyelés, akár napi szintű egyeztetés a családdal, szakemberekkel a célunk.
- A játékot mindent átfogó tevékenységnek tekintjük, amely sokoldalúan fejleszti a gyermek testi-szociális és értelmi képességeit.
- Óvodánk **fő funkciója** az óvó-védő, szociális, és nevelő-személyiségfejlesztő hatások által a gyermekekben elősegítjük az iskolás korba való átlépés belső pszichikus feltételeit.
- Gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságról, a szeretetteljes légkörről.
- Gondoskodunk az életkornak megfelelő műveltség-tartalmak, emberi értékek közvetítéséről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek esetében biztosítjuk az önazonosságuk megőrzését, a nemzeti identitás megőrzését, a nemzeti hagyományok átörökítését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.

5.5 Célkitűzéseink

- Elsődleges célunk az óvodás korú gyermekek sokoldalú, egészséges, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és az egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével a komplexitáson keresztül.
- Az óvodáskor végére szeretnénk elérni minden gyermek esetében azt az önmagához képest legjobb fejlettségi szintet - szociális, értelmi, motoros és érzelmi-akarati területeken -, amellyel az iskolakezdés a leggyöngyösesebben tud megvalósulni.
- Türekszünk a szülőkkel a szoros együttműködésre az eredményes nevelési mutatók érdekében.
- Szakmai munkánkban mutatkozzon meg a színvonalas, a módszereiben gazdag és változatos, a változások iránt nyitott, befogadó és elfogadó pedagógiai szemlélet.

6 AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

„Szeretettel, önzetlenül a gyermek bizalmát megnyerve nyitott, játékos, biztonságot érző embert nevelni, a hagyományok tiszteletét is figyelembe véve.”

Fő feladatunknak tekintjük a gyermekek testi és lelki és értelmi fejlesztését..

Tesszük ezt a mindennapokban, minden tevékenységet áthatóan és sokoldalúan megközelítve.

Területei:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

6.1 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelésnek kiemelt szerepe van az óvodai nevelőmunkánkban.

Egyik tartópillérnek gondoljuk ezt a területet, hiszen ez alapozza meg a gyermek életében a biztonságérzetet, a testi és lelki folyamatok komplex, és jól működő folyamatait.

Figyelembe kell vennünk a családok szokásrendszerét, hiszen a gyermeknek a család az elsődleges szocializációs tere, a modellt nyújtó közege.

6.1.1 A gyermekben kialakítandó szokások (cél)

6.1.1.1 Testápolási szokások

Fontos, hogy a gyermekekben kialakítsuk az igényességet a saját és a környezetük tisztasága iránt! Érezzék, hogy a testápolás fontos része az egészség állapotának!

- a test tisztán tartása, helyes kézmosási technika elsajátítása, körömápolás (különösen az ezt megkívánó tevékenységek után), kézfertőtlenítés elsajátítása fertőtlenítőszerrel,
- a tisztálkodás sorrendjének rögzítése,

- ruházatuk tisztaságára ügyeljenek,
- a helyes fogmosás technikájának megtanítása, gyakoroltatása (a beszoktatás első két hónapjában szájöblítés, ezt követően fogkrémmel történő fogmosás),
- a haj ápolása – fésülködés a mosdóban étkezés előtt, hazamenetel előtt,
- a papír zsebkendő használatának elsajátítása, igény szerinti használata, használat után a szemetesbe helyezése,
- tüsszentés, köhögés karhajlatba történő módon,
- a vécépapír használatának elsajátítása (ellenőrzés módszere szükséges).

6.1.1.2 Étkezési szokások

Arra kérjük a családokat, hogy anamnéziskor ismertessék a gyermek étkezési szokásait, és az esetlegesen eltérő szokásait is.

A speciális étkezések megrendelésekor szükség van az orvosi diagnózisra is!

Azt kérjük, hogy a gyermekek ne érkezzenek éhgyomorral óvodába, pár falatot fogyasszanak el otthon indulás előtt.

- az étkezések kötött időpontokban való napirendbe építése
étkezések: reggeli, gyümölcsfogyasztás, ebéd, uzsonna,
- a kulturált étkezési szokások kialakítása (étkezés közbeni helyes viselkedés),
- esztétikus, alkalomhoz illő terítés,
- korcsoportnak megfelelő eszközök használata,
(evőeszközök, kisméretű leveses tálak, merőkanalak),
- életkor szerinti terítési szokások bevezetése (önkiszolgálás, naposság – délben)
- szalvéta használat gyakoroltatása, használat után az asztalon elhelyezett tálkákba helyezése,
- az ételek kóstolásra történő felkínálása,
- az egészséges ételek hangsúlyozása, a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítettszír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése,
- a hátsó udvari kiskertünkben megtermelt alapanyagok aktív felhasználása,
(zöldségek, fűszernövények, menta – tea),
- gyümölcsnapok szervezése a szülők bevonásával,
- gyümölcs-saláta készítés, ivólé készítése gyümölcspréssel, aszalás,
- szükség szerinti, megfelelő mennyiségű folyadék biztosítása a nap bármely szakában,
- önállóságra nevelés az étkezési szokások, az ételmennyiség megítélése terén,
- szülőknek étkezéssel kapcsolatos információ átadás, tanácsadás,
- egymás elfogadására, toleranciára nevelés az eltérő étkezésszerű gyermekekkel szemben,
- munkára nevelés a naposság feladatai által – a feladat precíz és pontos végrehajtása, a társak kiszolgálásának felelőssége, az önbizalom és önbecsülés fejlesztése.

6.1.1.3 Öltözködési szokások

Az óvodapedagógusok javaslatot tesznek a szülőknek a megfelelő mennyiségű és minőségű ruházat és cipő biztosítására, melyet a gyermekek zsákjában, öltöző szekrényében kell elhelyezni jellel ellátva.

Elegendő időt és a korosztálynak megfelelő mértékű segítséget nyújtunk a gyermekeknek az egyéni differenciálást is figyelembe véve.

- az évszaknak megfelelő réteges öltözködés
- a saját ruhák felismerése, óvása
- a holmik összehajtásának megtanítása, elrendezésének segítése
- az esztétikus környezet igényének alakítása

6.1.1.4 Pihenési-, alvási szokások

- a csoportok szokás-, szabályrendszerébe beépített fontos feladat a pihenés,
- saját jellel ellátott több garnitúras egyforma ágyneműt biztosítunk a gyermekeknek, melyet helyben mosunk,
- feltételek megteremtése: szellőztetés, zavaró körülmények megszüntetése,
- az ágyneműk cseréje, mosása, az ágyak fertőtlenítése a dajka feladata,
- a gyermekek felkészítése a pihenési időszakra (mosdó használat, kényelmes öltözet),
- a csoportszoba elrendezése szükség szerint (bútorok elrendezése, ágyak elhelyezése),
- egyéni igények szerint puha alvós eszköz használata,
- a nyugodt pihenés előkészítése napi szinten történő meséléssel, évszaknak megfelelő verseléssel, halk zenehallgatással,
- egyéni alvási igények figyelembevétele (nem kötelező aludni, csak csendesen pihenni),
- ébredéskor a gyermekek legyenek tekintettel egymásra,
- a napi alvás szükséglet fontosságát átbeszéljük a szülői értekezleteken.

6.1.1.5 Életvezetési készségek fejlesztése

- hatékony kommunikáció tanítása, példamutatás,
- önismeret, önbecsülés fejlesztése,
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- mérlegelő gondolkodás képességének megalapozása,
- a nehézségek leküzdéséhez vezető módszerek tanítása,
- a versenyszellem és az együttműködés egyensúlyának megtartása,
- stresszkezelési technikák alkalmazása,
- a döntéshozás képességének kialakítása, segítése,
- a személyes kapcsolatok építésén keresztül a társadalmi szocializáció elősegítése,
- az érzelmek alkotó jellegű feldolgozása, pozitívitás erősítése,
- a boldogságórak módszertanának anyaga nagymértékben segíti ennek a területnek fejlesztést.

6.1.1.6 A gyermekek egészséges és biztonságos környezetének megteremtése

- a gyermekbalesetek megelőzésére tett felkészítő beszélgetések, az elvárt magatartásforma nyomatékos kiemelése, a nem kívánt viselkedés elutasítása az életkornak megfelelően,
- az elsősegély doboz az első emeleti zuhanyzó szekrényén található,
- az Epipen injekció a földszinti konyha megjelölt fiókjában található,
- napi szintű udvari játék ellenőrzés biztonsági szempontból,
- az elhasználódott, hibás, sérült eszközök kivonása, leselejtezése,
- folyamatos kontroll a tevékenységek közben,
- napi szintű gyümölcsfogyasztás a családok közreműködésével,
- a gyermekek testi szükségleteinek kielégítése,
- gondozási feladatok folyamatos ellátása,
- légtisztító berendezés használata minden csoportban (tisztítás, karbantartás, szűrőcsere),
- a nyári forróságban a légkondicionáló berendezés használata minden csoportban (tisztítás, karbantartás),
- minél több mozgás a szabad levegőn,
- mindennapos testnevelés szervezése lehetőség szerint az udvari élet keretein belül (tornaszoba, csoportszoba, a délutáni pihenő után),
- a mozgás szeretetére, fontosságára nevelés,
- prevenciós tevékenység meséléssel, bábozással, diafilm vetítéssel, beszélgetésekkel, könyvnézegetéssel,
- melegebb időben hűsítő italok, limonádék készítése (folyadékpótlás),
- hűvösebb időben gyógyteák készítése a kertünkben megtalálható gyógynövényekből (zsálya, kakukkfű, rozmaring, menta, citromfű, eperlevél, csalán),
- meleg időben a napvédelemről való gondoskodás (árnyékolás, napkrém használata, napvédő sapka használata),
- meleg időben hűsítő fürdőzés megszervezése az első udvaron,
- mindehhez az egészséges és biztonságos környezet biztosítása.

6.1.2 Egészségnevelési elveink

Magyarország Alaptörvénye kimondja, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. Óvodánkban heti egy alkalommal **óvodapszichológus** segíti – szülői beleegyezést követően - a gyermekek lelki egészségének fejlődését, a szorongásos tünetek enyhítését, a magatartási zavarok feltáró elemzését, az óvodapedagógusok szakmai és mentálhigiénés támogatását.

- az egészséget védő és fejlesztő alapkészségek taníthatók,
- az egészség védelme az egyén és a társadalom érdeke,
- a testápolási, étkezési, öltözködési szokások és szabályok kialakítása és gyakoroltatása,
- saját személyes felszerelés biztosítása, karbantartása (fésű, fogkefe, törölköző vagy papírtörölő,

- intim higiénés tevékenység feltételeinek megteremtése, egyénileg, szükség szerint segítségnyújtás,
- az ivóvíz napközbeni folyamatos biztosítása,
- az óvoda minden színterének tisztasága, megóvása, szépítése,
- sérülésmentes, megfelelő méretű eszközök biztosítása,
- a balesetvédelmi előírások betartása és betarttatása,
- balesetvédelmi oktatás megvalósítása,
- óvó-védő tevékenység,
- egészséges étkezésre ösztönzés,
- új ízekkel való ismerkedés biztosítása, de nem erőltetve,
- felhívni a gyermekek figyelmét az egészséges és az egészségre káros ételekre,
- gazdálkodás a kertünkben – ismerkedjenek a zöldségekkel, gyümölcsökkel, ízleljék, szerezzenek különböző érzékszervi tapasztalatokat, vegyenek részt a feldolgozásban,
- minél több mozgás, különösképpen a szabad levegőn,
- mindennapos mozgások jelenléte minden korcsoportban,
- az egészséges és következetes napirend kialakítása,
- érzelmi-akarati élet fejlesztése,
- alkalmazkodóképesség fejlesztése,
- tudatos tervező és szervezőmunka az óvodapedagógusok részéről.

6.1.3 Környezeti nevelési elveink, a környezettudatos magatartás megalapozása

- szemléletformáló kerti feladatok végzése a hátsó udvaron (növénygondozás, rovarhotel, komposztálás),
- környezettudatos magatartás megalapozása,
- az intézményi környezet megismerése bejárással, magyarázattal,
- közvetlen megfigyeléssel, többoldalú tapasztalatszerzéssel a gyermekeket körülvevő világ megismerése,
- séták, kirándulások szervezése,
- megismerési vágy kielégítése a társadalmi és természeti környezetben szerzett ismeretekkel,
- célunk a biztonságos eligazodás és tájékozódás képességének megalapozása,
- a komplexitás szemléletével közelítünk a megismerési folyamatokhoz,
- az E-on EnergiaKaland elnevezésű programját használjuk az energiatudatosság kialakítására,
- több érzékszervi tapasztalatszerzés alkalmazása,
- szemléletformáló kerti feladatok végzése a hátsó udvaron (növénygondozás, rovarhotel kihelyezés és megfigyelés, komposztálás, betakarítás, feldolgozás),
- környezettudatos magatartás megalapozása,
- a környezet védelmének szemlélete (növények, állatok, tárgyi környezet),
- öko-programokon keresztül a családok szemléletformálása,
- kézműves családi délutánokon újrahasznosítás szemlélete,
- felnőtt képzések felkutatása az önművelés érdekében,

- törekvések a „Zöld Óvoda” cím elérésére.

6.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Szeretetteljes és érzelmi biztonságot adó légkörben való nevelés, amely biztosítja a gyermekek számára a lehetőséget, hogy játékos és nyitott formában sajátíthassák el az élethez szükséges értékrendet.”

6.2.1 Az érzelmi nevelés

Az óvodás gyermekek még érzelmi vezéreltek. Nem tudják az érzelmeiket uralni, azokat az indulataikkal együtt szabadon fejezik ki.

Ekkor kezdik a saját és mások érzelmeit felismerni, a kinyilvánítási formákat értelmezni. Megtanulják az érzelmeik kifejezési módját. A kezdeti egocentrikus önszerető gondolkodásmód az óvodáskor végére csökken, és mások irányába is kiterjed. Már el tudja képzelni, hogy mit éreznek mások, vagy beleéli magát a helyzetbe, és meg tudja fogalmazni, hogy ő mit érezne az adott szituációban.

Az óvodába lépéskor kinyílik a gyermekek előtt a világ, megtanulnak bizalmat kialakítani a szűk családi körön kívül is. Fokozatosan megtanulnak alkalmazkodni, elfogadni, beilleszkedni a társaik köze. Egyre inkább megértik a feljükk támogatott elvárásokat, és egyre jobban megértik azok végrehajtásának eredményességét.

6.2.1.1 Cél

Az érzelmi nevelés célja, hogy a gyermekek egymás közötti és a felnőttekhez való viszonyát is a szeretet érzelmei jellemezzék: a bizalom, türelem, önzetlenség, megértés, egymásra figyelés, nagylelkűség, a jó szándék, segítőkészség, empátia, együttérzés. Ezeknek az érzelmeknek a megérettetése, gyakoroltatása fontos feladatunk.

6.2.1.2 Érzelmi nevelésünk elvei, feladatai

- derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes, védettséget nyújtó légkör,
- állandó értékrend használata,
- érzelmi biztonság megteremtése (állandó és következetes napirend),
- az énkép, éntudat kialakulásának segítése,
- a szocializációs folyamat egyéni támogatása,
- példamutatás, ösztönzés,
- a gyermek és az óvoda alkalmazottai, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellem,
- az érzelmi kötődés megalapozása a csoportban,
- félelmek és szorongások feloldása,
- problémamegoldó gondolkodás fejlesztése,
- közös élmények, tapasztalatszerzések lehetővé tétele,
- önállóságra szoktatás,

- együttműködési készség fejlesztése,
- a siker és a kudarc elviselésére ösztönzés,
- empátia képességének megalapozása,
- beszélgetések kezdeményezése, érzelmek megfogalmazására buzdítás.

6.2.1.2.1 A befogadás szemlélete

Óvodába lépéskor a kisgyermek új környezetbe kerül. Vannak, akik először válnak el szüleitől biztonsági kötelékétől.

A befogadás, vagy beszoktatás folyamatát tapintatosan kezeljük, egyénileg hagyunk rá elég időt. Az óvodapedagógusok módszertani szabadsága határozza meg a használt módszert, de teret engedünk mindenképpen arra, hogy egy felnőtt (anya, apa, mama) egy ideig bent lehessen a csoportszobában a gyermekkel. A módszer lehet több napig tartó anyás beszoktatás, vagy fokozatosan kibővített „távolsági idő”. Kezdetben nem szoktuk javasolni a bent alvást, ebben a fokozatosság elvét követjük.

Fontos, hogy a gyermekek bizalmát megszerezzük, minél inkább érezzék a biztonságot, a szeretetet és elfogadást maguk körül. Nem erőltetünk semmit, apró lépésekben érjük el a céljainkat. Figyelembe vesszük a gyermekek és a szülők egyéni igényeit a lehetséges keretek között.

Fontos célunk, hogy a gyermekek megszeressék az óvodai környezetet, zökkenőmentes legyen az új közösségbe való beilleszkedésük.

A befogadás részei:

- tavaszi nyílt napjainkon ismerkedés az új kiscsoportot indító óvodapedagógusokkal, csoportszobákkal,
- közös beszélgetés, játék a nyílt napokon,
- beiratkozáskor egyéni fejlődési ütem megismerése, egyéni szükségletek felmérése,
- a felvételt nyert gyermekek szülei közös szülői értekezleten vesznek részt június hónapban – jelet választhatnak, információkhoz juthatnak az óvodai élettel területeivel kapcsolatban,
- augusztusban ismerkedős játszó délelőttön vehetnek részt a kicsinyek és családjuk, ahol apró meglepetéssel várják őket az óvodapedagógusok (jellel ellátott nyaklánc),
- a gyermekeket az óvodapedagógusok meglátogatják otthonaikban az óvodakezdés előtt, amely jó alkalmat biztosít a gyermek további kötődési lehetőségeinek, a családi nevelés elveinek megismeréséhez,
- az előzetes ismeretekre alapozva „befogadási” terv készítése a csoportnaplóban,
- a családokkal való kapcsolattartás lehetőségeinek és elveinek ismertetése a szülőkkel.

6.2.1.2.2 Boldogságóra programban való részvételünk

Óvodánk 2018-ban nyerte első ízben a „Boldog Óvoda” címet a „Jobb Veled a világ Alapítvány” pályázatán. Akkor 1 csoporttal kezdtük meg a program beépítését. Mára már 6 csoportban nevelődnek a gyermekek a boldogságóra foglalkozásokon.

A program legfőbb küldetése, hogy elősegítse a gyermekek mentális egészségének és jólétének fejlesztését. Támogatást nyújt abban, hogy boldogabb és kiegyensúlyozottabb életet élhessenek.

A Boldogságóra program az ELTE pozitív pszichológiai kutatásainak eredményeire épített élménypedagógiai módszertan. Nemcsak a gyermekek, hanem a pedagógusok lelki jóllétével, a személyes és a szociális kompetenciák fejlesztésével is foglalkozik. A Boldogságórák módszertanába való bekapcsolódásunkat megosztottuk a szülőkkel, akik visszajelzései nagyon pozitívak voltak. Rendszeresen tájékoztatjuk őket az elért eredményességről.

A program eredményessége, melyeket mi is megtapasztalunk:

- fejleszti a gyerekek problémamegoldó képességét,
- szélesíti a gyerekek látókörét és gondolkodás módját,
- testi, szellemi és társas erőforrásokat épít,
- ellensúlyozza a negatív érzelmeket,
- csökkenti az agressziót a gyermekközösségekben,
- javulnak a gyerekek tanulási eredményei,
- miközben tanítasz, te magad is fejlődsz, és boldogabbá válsz.

A program 10 tématervet kínál, amelyek egymásra épülve mutatják be a gyermekeknek a boldogság elérésének összetevőit.

Tématervek havi alkalmanként

- A hála gyakorlása,
- Az optimizmus gyakorlása,
- Társas kapcsolatok ápolása,
- Jó cselekedetek gyakorlása,
- Elköteleződés egy cél mellett,
- Megküzdési stratégiák,
- Apró örömök élvezete,
- A megbocsátás gyakorlása,
- Testmozgás,
- Fenntartható boldogság.

A Boldogságórákat lehet havi egy-egy alkalommal, de akár jóval többször is megtartani. Ez függ a csoporttól, a témától, az adott érdeklődéstől, szituációtól, a feldolgozás haladásától. Több csoportunk alkalmaz reggeli bevezető beszélgetést, melyben az aznapi érzelmek megéléséről adhatnak számot a gyermekek.

Köztes relaxációs gyakorlatok teszik gördülékennyé a nap mozgalmas és pihentetőbb szakaszait.

6.2.1.2.3 Együttműködés a KézenFogva Alapítvánnyal

2019-ben vettünk részt első ízben az Alapítvány pedagógusoknak szóló érzékenyítő továbbképzésén.

A gyermekek a mindennapokban találkozhatnak olyan emberekkel, akik valamilyen akadállyal megküzdve élik az életüket.

Fontos tudni, hogy nem kell tőlük félni, a részvétel helyett az elfogadás pedagógiájának átadására törekszünk.

Érzékenyítő foglalkozásokon tapasztaltatjuk meg a gyermekekkel az akadályokkal élők helyzetét, nehézségeit. A foglalkozásokon kipróbálhatják, hogy mit jelent nem látni, nem hallani, nem érteni, szájjal festeni. Megtapasztaltatjuk, hogy az emberek különböznek egymástól. A gyermekek ezáltal maguk is képesek lesznek megérteni, elfogadni embertársaik problémáit.

Beszélgetéseken keresztül nyújtunk segítséget abban, hogy lehet segíteni ezeknek a tapasztalati szakértőknek. A gyermekek szociális érzékenységének fejlődésében van nagy szerepe az érzékenyítő tevékenységnek.

Az élet értékének kifejeződése.

6.2.2 Az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

Az erkölcs elfogadott szabályrendszer a helyes viselkedésről.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozása.

6.2.2.1 Feladatunk

- az erkölcsi, szociális érzékenység fejlesztése,
- megfelelő értékrend közvetítése,
- az elvárások egyértelmű megfogalmazása, és az abban lévő következetesség betartása,
- a különbözőség elfogadására nevelés,
- éntudat alakulás folyamatának segítése,
- önkifejező törekvések támogatása,
- a szűkebb és tágabb környezet megismertetése,
- értékek megismertetése, azok tiszteletére nevelés, főként a szülőföldről és a családdal való kötődés, hazaszeretet, nemzeti identitástudat, az anyanyelv értékének őrzése,
- a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre való rácsodálkozás,

- az értékek megbecsülésére nevelés,
- az igazság szeretetére, felelősségtudatra, becsületességre nevelés,
- a felnőttek tiszteletére, társak elfogadására nevelés,
- munkára, kötelességtudatra nevelés,
- a segítőkészség, a figyelmesség, a türelem, a tapintat, az alkalmazkodóképesség erényére nevelés,
- az ünnepekhez kapcsolódó népszokások, a népi kultúra gazdag világának megismertetése.

6.2.2.2 Az óvodában alkalmazott jutalmazási intézkedések formái

Óvodánkban a gyermekek részére **tárgyi jutalmazást nem alkalmazunk**. A jutalmazás kiterjedhet –a gyermek magatartására, beszédére, cselekedetére. A bátorító nevelés és az erőszakmentes kommunikáció elveit alkalmazzuk. A jutalmazás a „jó” megerősítésére szolgál. A gyermek fejlődését mindig önmagához, saját teljesítő képességéhez mérten értékeljük.

6.2.2.2.1 A jutalmazás formái:

- szóbeli dicséret négy szemközt;
- szóbeli dicséret a csoporttársak előtt;
- szóbeli dicséret a szülő jelenlétében;
- simogatás, ölbe vétel, puszi, pillantás, gesztus, mimika;
- csoport közösségét érintően: mesélés, diafilmnézés, játék, tánc, zenehallgatás

6.2.2.3 Az óvodában alkalmazott fegyelmező intézkedések formái

A negatív tartalmú értékelés (büntetés) célja, az elmarasztaláson és visszatartáson túl, a **kívánatos magatartásra történő rámutatás**. Alkalmazását kizárólag pedagógiai megfontolások vezetik, sohasem az indulatok.

Nem büntethet az óvodapedagógus olyan eljárással, ami a gyermekek testi fejlődését hátráltatja, pl. testi fenyítés, étel, levegőzés, kirándulás megvonás, megalázás, megszegyenyítés, kipellengérezés, fenyegetés, ijesztgetés, megfélemlítés. A büntetés mindig a cselekedet, és ne a gyermek elítélését fejezze ki.

6.2.2.3.1 A büntetés formái

- rosszálló tekintet, elutasító gesztus;
- szóbeli figyelmeztetés;
- határozott tiltás;
- a történetek megbeszélése az óvodapedagógussal és közösen a csoporttal
- bizonyos játéktól meghatározott időre való eltiltás;
- más tevékenységbe való áthelyezés;
- bizonyos játszótárral való játéktól meghatározott időre távoltartás;
- a szülő jelenlétében történő elbeszélgetés

6.2.2.4 A dicsérő és fegyelmező intézkedések elvei

- következetesség,
- rendszeresség,
- minden gyermeknél a személyiségéhez illesztett legeredményesebb formát kell alkalmazni,
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében együttműködünk az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

6.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósulása

6.3.1 Anyanyelvi nevelés

Anyanyelvünk kultúránk alapvető részét képezi. A magyar nyelv használata jellemző óvodánkra. Fontos számunkra, hogy az ide járó gyermekek a nap teljes egészében a megfelelő nyelvi formulákkal találkozzanak, példamutató nyelvhasználatot halljanak.

Az anyanyelvi nevelés területe nem választható külön. Áthatja valamennyi óvodai tevékenységformát, az óvodai nevelés egészében jelen van.

A gyermekek beszéd szintje nagyon eltérő az óvodai élet megkezdésekor. Van, aki folyékonyan beszél, összetett mondatokat alkot, és van, aki nem beszél. Elsősorban felmérjük a gyermekek beszéd állapotát, majd differenciáltan kezdjük meg a beszédfejlesztést. Szükség szerint irányítjuk vizsgálatra a gyermekeket.

A gyermekek a beszélő környezetben jobban fejlődnek.

Integráló intézmény vagyunk a beszédfigyafókosságra.

Óvodánkban jelen van heti három alkalommal a logopédus, akivel együttműködve végezzük anyanyelvi feladatainkat.

6.3.1.1 Célunk

A gyermekek kommunikációs képességének és beszédkultúrájának fejlesztése mintaadással, anyanyelvi játékokkal, a beszédelfogás és a kifejezőkészség kibontakoztatása.

6.3.1.2 Feladataink

- a magyar anyanyelv tiszteletére, szeretetére nevelés,
- a természetes beszédkörnyezet biztosítása,
- egyszerű, érhető kifejezőmód alkalmazása,
- beszédészlelés, beszédértés fejlesztése,
- felnőttek egymás közötti, felnőttek gyermekekkel történő példamutató kommunikációja,
- az anyanyelv megismertetése, az idegen szavak használatának elkerülése,
- a beszédkedv felkeltése, motivációs környezet megteremtése,
- beszélgetések, képeskönyv nézegetések,
- nyugodt beszédkörnyezet megteremtése,
- buzdítás, dicséret, beszédre ösztönzés,

- élmények elmesélése, érzelmek kifejeztetése szóban,
- versek, mesék, mondókák hallgatása, tanítása,
- anyanyelvi játékok spontán és tervezett felhasználása (nyelvgyakorlatok, ajak gyakorlatok, nyelvtörők, rigmusok, halandzsák),
- szituációs játékok, szerepjátékok, bábozás, dramatizálások alkalmazása különösen a visszahúzó, megnyilvánulni nem szerető, gátlásos gyermekek tekintetében,
- engedélyezzük a mesekönyvek behozatalát, szívesen nézegetjük, mesélünk belőle együtt,
- alvás előtt minden nap hallgatnak a gyermekek éloszavas mesét, verseket,
- nagycsoportos életkorban maguk is mesélnek társaiknak,
- türelmes és figyelmes beszédhallgatás,
- a magyar népmesék preferálása, szófordulatok, ízes kifejezések használata, szókincsbővítés,
- beszéd közben odafigyelünk, végig hallgatunk és megválaszolunk,
- arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy bátran kérdezzenek, nyelvtanilag helyesen tudják megfogalmazni a gondolataikat,
- alapozunk a gyermekek egyéni érdeklődésére,
- a kommunikáció és a metakommunikáció összehangolása,
- az idegen anyanyelvű gyermekekkel igyekszünk megismertetni a magyar nyelv alapvető szavait, kifejezéseit, egyénileg segítve őket gondolataik kifejezésre juttatásában.

6.3.2 Értelmi képességek fejlesztése

A gyermekek élmények, tapasztalatok útján szereznek ismereteket az őket körülvevő világról, miközben fejlődnek értelmi képességeik (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás, alkotókészség).

Ezeket az ismereteket rendszerezzük, bővítjük, gyakoroljuk az óvodai nevelés során különböző tervezett, vagy spontán tevékenységekben, élethelyzetekben.

A gyermekek életkorának megfelelően, játékos cselekedtetések útján, változatos módszerekkel és eszközökkel fejlesztjük a gyermekek értelmi képességeit. Figyelembe vesszük az egyéni érdeklődést, természetes kíváncsiságot, a meglévő ismereteket és tapasztalatokat.

Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és kreativitás fejlődéséhez ösztönző környezetet biztosítunk.

6.3.2.1 Célunk

A gyermekek számára aktív cselekvő tevékenységeket biztosítani, ahol sokoldalú ismeret és tapasztalatszerzésre van lehetősége. Érdeklődő, a világ felé nyitott, gondolkodó emberek nevelése.

6.3.2.2 Feladataink

- felmérni a gyermekek ismereteit,
- a gyermekek fejlődési szintjének rögzítése a fejlődési naplóba,
- együttműködés a családokkal és a szakemberekkel,
- szükség esetén a gyermek vizsgálatának kérése,
- differenciált feladatadással segíteni a hátrányok csökkentését,
- egyéni bánásmód elvének alkalmazása az eltérő fejlődési ütemeknél,
- sokoldalú tapasztalatszerzés és gyakorlás lehetőségének biztosítása,
- élményszerű játékos cselekedtetések,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- változatos módszerek és eszközök használata,
- közös élmények megélése,
- a világra nyitott gyermekek nevelése.

7 AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

„A gyermekekhez odafordulva, nyitottsággal, szeretettel, odafigyeléssel, türelemmel, olyan érzelmi gazdagsággal megteremteni azt a légkört, amiben játékosággal, együttműködéssel, a gyerekek egyéni személyiségét figyelembe véve biztosítsuk az összetartozás érzését, a boldog óvodáskort.”

7.1 Játék

A játék az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A gyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége. A kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyermek önkéntes tevékenysége, amely semmivel sem helyettesíthető, viszont mindennel összefüggésben áll. Játék közben fejlődnek a kognitív képességei, a kreativitása, a szocializációs képességei, beszédképessége, mozgása. Örömforrás a játék, amely az agyban endorfint szabadít fel, melynek hatására megnyugszanak az idegek, erősödik az immunrendszer.

Játék közben a gyermek felszabadul, gyakorol, megelevenít, feldolgoz, megnyugszik. A játékának világa lehet kitalált, szereplői lehetnek ismert, vagy mesebeli lények, tartalma lehet teljesen váratlan. Egy a biztos, hogy a gyermek részére élményteli, szabad, könnyed és képzeletteljes.

Az óvodai játéktevékenységnek fontos szerepe van a tanulási folyamatokban. A játékos módszerek segítik a gyermeket az ismeretek elsajátításában, az élmények feldolgozásában. A kisgyermek játékában visszatükröződik a valóság, amely akár át is alakulhat a képzelőereje által.

7.1.1 A játék fajtái

- gyakorlójáték,
- szimbolikus játék,
- szerepjáték,
- konstruáló játék,
- szabályjáték

7.1.2 Célunk

A gyerekek váljanak képessé a szerzett tapasztalataikat, ismereteiket a különböző játéktevékenységekben kreatívan, élményteli és alkotó módon kibontakoztatni.

7.1.3 Feladataink

- Elsősorban megfelelő csoport légkört, teret, időt, eszközöket, élményszerzési lehetőségeket biztosítunk a játéktevékenységhez.
- Az eszközök esztétikusak, egyszerűek, alakíthatóak a gyermeki fantázia szerint.
- Megtanítjuk és gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat, szabályokat.
- Modellt, utánozható mintát nyújtunk magunk is a játékban.
- Lehetőséget biztosítunk átgondolt keretek között a kreatív gondolatoknak (átszervezési feladatok, eszközök felhasználása, stb.)
- Biztosítjuk a kiegészítő eszközök barkácsolását.
- Az elakadásokban segítségnyújtás, konfliktuskezelés.
- Esztétikus elrendezésre buzdítás
- Előtérbe helyezzük a szabad játék érvényesülését. Ez megmutatkozik az óvodai napirendben, az időbeosztásban, és a játékos tevékenységsszervezésben.
- Tudatos jelenlétünkkel biztosítjuk az élményszerű, elmélyült, kreatív játék kibontakozását, megfigyelünk, szükség szerint segítünk a továbblendítésében, ötletet adunk, bekapcsolódunk, vagy éppen távolról vagyunk a részesei.
- A visszahúzódo gyermekeket bátorítjuk a társas kapcsolatok keresésére, a játékba való bekapcsolódásra, szerepvállalásra.

7.1.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- A gyermekek képesek az elmélyült hosszantartó játéokra.
- Képes társára figyelni, elfogadja ötleteit, tartósan együttműködik vele.
- Képesek lemondani a játékszerről társaik javára.
- Képesek bonyolult építmények létrehozására.
- Rajzolásnál, építkezésnél megjelenik a tervezés.
- Ismert meséket dramatizálnak.
- Szerepjáték során elfogadják a különböző szerepeket, elfogadják az alá-, fölé-, mellérendelt viszonyokat is.
- Ismerik, betartják a játékszabályokat, alkalmazkodnak hozzá, együttműködnek társaikkal.

- Elkezdik élvezni a társasjátékokat, labdajátékokat, szabályhoz kötött versenyeket.
- Képesek a vereség feldolgozására is, kudarc tűrőképességük nő.
- Megtanulják elfogadni a nyeres és vesztes eseteit.
- Finom-, és nagymozgások ügyesednek, egyre összetettebb mozgásformákat tudnak
- kivitelezni a mozgásos játékok során.

7.2 Munka jellegű tevékenységek

A társadalmi elvárásoknak megfelelően az emberi munka fontos része az életünknek. A munka jellegű tevékenységek végzésére már óvodás korban rászoktatjuk a gyermekeket játékos tevékenységeken keresztül, életkori sajátosságukat figyelembe véve.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

A munka a személyiségfejlesztés fontos eszköze.

A gyermek a munkát örömmel végzi, ezért is képes azonosulni a munka céljával. Az óvodában a gyermek minden olyan munkát végezhet, ami nem balesetveszélyes, nem káros hatású.

A munka a gyermeket erőfeszítésre készíteti, miközben átélheti az elvégzett munka eredményességét.

A munkatevékenység játékos formában való elvégzése élmény és tapasztalat egyaránt.

A munkát a gyermek utánzással sajátítja el, ezért nagyon fontos a gyermeket körülvevő felnőttek példaadása (óvodapedagógus, dajka) a munka mozzanatainak, „fogásainak” átadásában.

A munka fejleszti a gyermek kitartását, önállóságát, felelősségtudatát, kitartását, önfegyelmét, alakítja a céltudatosságát.

Munkavégzés közben számos tapasztalatot szereznek a környezetükről, alakulnak a közösségi kapcsolataik, a munka eredményessége pedig a pozitív énképet fejleszti, valamint a saját és mások munkájának elismerésére nevelés egyik formája.

7.2.1 Célunk

A gyermekeket a munka jellegű tevékenységeken keresztül az életre neveljük, a munka szeretetére és megbecsülésére ösztönözzük, pozitív énképét fejlesztjük.

7.2.2 Feladataink

- örömteli munkalehetőségek biztosítása,
- együttműködési készség fejlesztése (a felnőttekkel és társaikkal),
- önálló munkavégzésre buzdítás,
- munkafajták fokozatos bevezetése, gyakoroltatása,

- a munkavégzés szokásainak, szabályainak egyértelmű meghatározása, elvárások megbeszélése, következetes betartatása,
- példamutató, együttműködő kapcsolatok, a felnőttek részéről megfelelő modell adása,
- megfelelő méretű, balesetmentes eszközök biztosítása,
- az eszközök használatának bemutatása, sorrendiség,
- a környezet rendjének szeretetére nevelés,
- segítő és biztató egyéni értékelés,
- a hibák javítása úgy történjen, hogy közben a munka pozitív része kapjon hangsúlyt.

7.2.3 Munkafajták

7.2.3.1 Önkiszolgálás

A kisgyermek elemei akarati életének első állomása, amikor megjelenik az „én akarom”, „egyedül csinálom”. Ez az első önkiszolgáló munka.

Ez a munkafajta végig kíséri az óvodást kort, különös jelentősége azonban kiscsoportban van. Fontos, hogy hagyjuk a gyermeket önállóan tevékenykedni, de ne hagyjuk magára. Könnyen kezelhető, balesetmentes eszközöket biztosítsunk a gyermek számára az önkiszolgáló tevékenységhez. Hagyjuk rá elegendő időt, és segítsük a tevékenységet.

7.2.3.2 Naposi munka

A naposi munka a közösségért végzett munka. Ezt a munkafajtát középső csoporttól folyamatosan kezdjük bevezetni. Figyelmet, összpontosítást, feladattudatot igényel a gyermektől. Módszereink közül nyomatékot kap a magyarázat, bemutatás, buzdítás, példamutatás, ellenőrzés, értékelés.

A naposi munka kiemeli a gyermeket a közösségből, átmeneti vezető szerepet biztosít. A csoportokban naposi táblára helyezük ki annak a gyermeknek a jelét, aki aznap a kiválasztott napos. Általában asztalonként egy-egy gyermek a napos. Ő felel a többiek terítékének esztétikus felhelyezéséért, a folyadék töltéséért, majd az étkezést követően az asztal terítékének leszedéséért. A naposok naposi kötevényben végzik a feladataikat, ami szintén kiemeli őket a közösségből.

7.2.3.3 Kerti munka

Hátsó udvari kiskertünkben minden évszakban akad munka. Ebbe szívesen vonjuk be a gyermekeket. A jó levegőn végzett munka során sok ismeretet, tapasztalatot gyűjthetnek a kert kincseiről, növényeiről, állatairól. A gondozást követően bevonjuk őket a feldolgozás folyamataiba is.

A felnőttek folyamatos jelenléte szükséges.

A közösen végzett munka örömteljes, összetartó erejű. A gyermekek jobban megbecsülik a maguk ültette, gondozta növényeket, gyönyörködhetnek munkájuk eredményében. Környezettudatosabban viselkednek, és ez szemléletformáló erejű.

7.2.3.4 Alkalomszerű megbízatások

Olyan munka feladatok, amire a gyermekek alkalmanként kapnak megbízatást. Ezek növelik az önbizalmat, a feladattudatot, a feladattartást. Van, hogy csoporton belül, de van, hogy a csoportot elhagyva kell végezni, persze ellenőrzés alatt (pl. üzenetet, tárgyat vinni valahova). Ez lehet spontán, egyszeri feladat, vagy alkalomszerűen ismétlődő. Fontos, hogy az erre kiválasztott gyermek örömmel végezze a feladatot.

7.2.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Szívesen végeznek munka jellegű tevékenységeket.
- Feladattudatuk és kötelességtudatok megfelelő.
- Munkavégzés során képesek az együttműködésre.
- Ismerik a munkafolyamatok egyes mozzanatait és azok sorrendjét.
- Önállóan is képes munkavégzésre.
- Ismerik és képesek rendeltetészerűen használni a munkaeszközöket.
- Szívesen tevékenykednek a közösség érdekében is.
- Részt vállalnak környezetük díszítésében, örömmel tölti el őket az elvégzett feladat eredményessége.
- Felismerik a munka lehetőségeket, az adódó feladatokat.
- Maguk is képesek ellenőrizni az elvégzett feladatokat.
- Kitartóan képesek végig vinni a feladatokat.
- Megbecsülik a maguk és mások munkáját is.
- Alaposságra törekednek.
- Felismerik a munka értékességét.

7.3 Tevékenységekben megvalósuló tanulás

A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg.

A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, több érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

A tanulás során alakul a gyermekek világképe. A tapasztalataik, ismereteik rendeződnek, fejlődik az észlelésük, a megfigyelőképességük, a gondolkodásuk, a problémamegoldó képességük, a figyelmük, és megtanulnak kooperatívan dolgozni.

7.3.1 A tanulás lehetséges formái az óvodában

- az utánzásos minta- és modellkövetéses, magatartás- és viselkedéstanulás, szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés,
- a játékos, cselekvéses tanulás,
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés,
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés,
- a gyakorlati problémamegoldás.

7.3.2 Célunk

A gyermekek személyiségfejlesztése a tervezett és a spontán tanulási formákon keresztül. Alkalmassá tenni az iskolai tanulás zökkenőmentes megkezdésére.

7.3.3 Feladataink

- minél több, változatos tevékenység felkínálása,
- tudatos tervezési feladatok,
- a tanuláshoz szükséges feltételek megteremtése,
- elegendő mennyiségű, biztonságos, esztétikus, megfelelő méretű eszköz biztosítása,
- a gyermekek érdeklődésének felkeltése és fenntartása,
- a gyermekek eddigi tapasztalataira, ismereteire és érdeklődésére irányuló tervezés,
- differenciált feladatadás és segítségnyújtás,
- a világra nyitott, alkalmazkodó, gondolkodó gyermekek nevelés,
- személyre szabott értékelések adása, a gyermekek értékelési képességének fejlesztése,
- felkészülés az iskolai tanulásra.

7.3.4 Elvárt pedagógus kompetenciák

- ismeri óvodánk pedagógiai programjának fő elemei, cél és feladatrendszerét,
- felkészülése folyamatos, alapos, körültekintő,
- gazdag módszertani kultúrával rendelkezik,
- ismeri a csoportjába járó gyermekek fejlettségi szintjét, ennek megfelelően ad differenciáltan feladatot,
- tervező munkájában kiemelt figyelmet kap a gyermekek tevékenység,

- ismeri az óvodában előforduló tanulási formákat (egyéni, mikrocsoportos), tanulásszervezési eljárásokat (differenciált, kooperatív technika, párhuzamos tevékenység),
- a nevelés-oktatás folyamatában a gyermekek, a tanulók értelmi, érzelmi, szociális és testi sajátosságaira egyaránt kiemelt figyelmet fordít,
- nyugodt, biztonságos tanulási környezetet biztosít,
- tudatosan teremt olyan pedagógiai helyzeteket, amelyek segítik a gyermekek, a tanulók komplex személyiségfejlődését,
- sokoldalúan fejleszti a gyermekek tanulási képességeit,
- visszajelzései pozitívak, előre vivők,
- maga is törekszik a folyamatos szakmai fejlődésre, a digitális világban való eligazodásra, képezi magát,
- a megszerzett tudást alkalmazza a pedagógiai gyakorlatában,
- együttműködik az óvodában dolgozó többi kollégájával, különös tekintettel a váltótársával és a csoportos dajkával.

7.3.5 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- Kognitív képességeik nagyban fejlődnek.
- Érzékelésük kifinomult, észlelésük alapos.
- Önállóan és csoportokban is képesek a feldolgozásra.
- Értik és végrehajtják a feladatokat.
- Egyre pontosabb valóság-hű észlelésük, valósághoz közelítő képzeleti működésük.
- Logikus gondolkodásuk fejlett.
- Képesek ok-okozati összefüggések meglátására.
- Képesek a memoriterek visszaadására.
- Képesek az ítéletalkotásra.
- Gondolataikat képesek kifejezésre juttatni.
- Képesek a saját és mások értékelésére.
- Feladat-, és szabálytudatuk kialakulóban van.
- Élményeiket és tapasztalataikat meg tudják fogalmazni.
- Megfelelően tájékozódnak a térben és a síkban.
- Egyre pontosabb valóság-hű észlelésük, valósághoz közelítő képzeleti működés.
- Kialakul a szándékos figyelmük, megbízható az emlékezetük, a felismerésről áthelyeződik a hangsúly a felidézésre, fokozatosan növekszik a figyelem terjedelme, egyre könnyebbé válik a megosztása és átvitele is.
- Képesek figyelem összpontosításra még akkor is, ha egyidejűleg több más környezeti inger éri őket.

7.4 A külső világ tevékeny megismerése

„Szeretetten, biztonságban örömet, élményt, emléket adva hozzásegíteni a gyermekeket, hogy azzá válhassanak, akivé válniuk kell”

A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti-emberi-tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

A gyermek, miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, amelyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, az összefogás, a nemzeti, családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét. Fontos, hogy megfelelő értékrendet, és viselkedéskultúrát adjunk át gyermekeinknek, azt a jövőbe vetett hitet, hogy a világ jobbá tételéhez ők is hozzá fognak járulni, részesei lesznek a magyar kultúra hagyományainak, ünnepeinek megőrzéséhez, továbbadásához.

Elkötelezettek vagyunk arra, hogy a nemzeti kultúránk hagyományait felkutassuk, az életkori sajátosságoknak megfelelően átadjuk óvodásainknak.

A társadalmi és természeti környezet felfedeztetése, megóvása, megbecsülése értékteremtő feladatunk.

Lehetőségeink szerint igyekszünk a természeti környezetet a maga valójában megismertetni a gyermekekkel. Séták, kirándulások alkalmával végzünk megfigyeléseket, vizsgálódásokat, gyűjtünk terméseket. Minden érzékszerve kiható megtapasztalásokat végzünk, több oldalról közelítjük meg a témákat. Ilyenkor lelassítunk, élvezzük a természeti szépségek látványát, a színharmóniát, az illatokat, a természetben előforduló hangokat, megtapintjuk a fákat, magunk is elcsendesedünk.

Madárbarát óvodaként a madarokról való gondoskodás megtanítása fontos feladatunk. A téli etetések folyamatossága mellett a nyári itató és madárfürdő lehetőségét is biztosítjuk apró madaraink részére. A kerületi Madár programba is bekapcsolódunk, ahol nagycsoportosaink lelkesen készítik el a madarakkal kapcsolatos feladatokat.

Biztonságos Óvodaként a közlekedésre való felkészítés az elsődleges célunk. Az alapok elsajátításához a Közlekedéstudományi Intézet által kidolgozott módszertani anyagot használunk az ismeretátadásra.

Az évkör folytonosságát a tevékenységeink folytonosságával követjük. Ezzel megéljük a változó világban az állandóságot, a maradandót.

Óvodai hagyományainkat a magyar nemzeti kultúrából emeltük át. Felelevenítünk, közösen megéljük, és méltóképpen megemlékezünk. Így ápoljuk nemzetünk kincseit.

„Múlt nélkül nincs jövő, s mennél gazdagabb a múltad, annál több fonálon kapaszkodhatsz a jövőbe.”

(Babits Mihály)

7.4.1 Célunk

Megalapozzuk a gyermekek a társadalmi környezethez való kapcsolódásának képességeit, természet iránti érdeklődését, a természethez való alkotó, pozitív viszonyulását.

7.4.2 A külső világ tevékeny megismerésének környezeti tartalmai

- évszakok (jellemzők, öltözködési szokások, színek, hangok, az állatok alkalmazkodása, napszakok),
- család (tagjai, foglalkozások, szokások, lakóhely),
- az óvoda és környéke,
- növények és állatok (természetvédelem, jellemzők, szükségletek),
- közlekedés.

Óvodánkban megtartott jeles napok:

- A magyar népmese napja
- Állatok világnapja
- Mihály nap
- Márton nap
- András nap
- Mikulás
- Medve nap (időjóslo jeles nap)
- Víz világnapja
- Föld napja
- Anyák napja
- Madarak, fák napja

Ünnepek, ünnepkörök:

- Szüreti hagyományok
- Az óvoda születésnapja
- Advent időszaka, Karácsony ünnepe
- Újév köszöntő
- Farsang időszaka
- Virágvasárnap - zöldágjárás
- Húsvéti ünnepkör, locsolkodás
- Májusfa állítás
- Óvodai búcsúzás
- Nyári ünnepkör (Szent Iván éji tűzgrás, új kenyér ünnepe)

„Egy olyan sokszínű gazdag népi kultúrával rendelkező nemzet, mint a miénk, nem feledkezhet meg a hagyományok tiszteletére, ápolására nevelni az utódokat.”

(Foltin Jolán)

7.4.3 Feladataink

- a környezetük megismeréséhez szükséges hely, idő és eszköz biztosítása,
- a természet szeretetére nevelésben pozitív példaadás,
- a környezeti harmónia megteremtésére törekvés,
- a kiskertünkben történő foglalkozások végzésével tapasztalatok, ismeretek szerzettetése,
- növénygondozási feladatok megvalósítása,
- gondoskodás a madarokról minden évszakban,
- komposztálás megvalósítása,
- környezettudatos szemléletmód alakítása,
- fenntarthatóságra nevelés megalapozása, szemléletformálás,
- megfigyelések, vizsgálódások lehetőségének megteremtése,
- több oldalról megközelített, játékos, élményt nyújtó tevékenységek biztosítása,
- értékítélet, problémamegoldás képességének fejlesztése,
- a gyermekek véleményalkotó és döntési képességeinek fejlesztése,
- a kulturált magatartásra nevelés,
- szülőföldünkkel, nemzetünk jelképeivel, kultur-kincseivel való ismerkedés,
- ismerkedés a népi hagyományokkal, viseletekkel, népi mesterségekkel, népi technikákkal, eszközökkel,
- a tárgyi kultúra értékeinek megbecsülésére, védelmére nevelés,
- más nemzetek kultúrájával is ismerkedjenek,
- inkluzív szemlélet alakítása,
- az energiatakarékosság fontosságának tudatosítása,
- társas kapcsolataikban azt a szemléletet képviseljük, hogy „azt tedd másokkal, amit te is szeretnél, hogy veled tegyenek”.

Minden csoportszobában található egy „**természet doboz**”, amelyben a természet megfigyeléseire szolgáló eszközök vannak: csipesz, nagyító, távcső, zsineg, kaleidoszkóp, fésű, bogárleső, olló. Ezekkel lehetőség nyílik a vizsgálódások végzésére. A csoportszobákban vannak tündérkerjeink, floráriumokban tartott, valamint cserepes növények, melyek lehetőséget adnak a növények gondozására.

A természet kincseit folyamatosan gyűjtik a csoportok, és elhelyezik az erre kialakított részen (termések, madártollak, kavicsok, csigaházak, faágak, fakérgék).

Szertárunkban megtalálható összerakható földgömb, különböző társas-, és fejlesztő játékok, amelyek a család, a szelektív hulladékgyűjtés, valamint a világ működésének témakörében használhatók fel.

7.4.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- alapvető ismeretekkel rendelkeznek az őket körülvevő világról,
- megfelelő ismereteik vannak önmagukról, érzékszerveikről, képük kialakult,
- képesek célzott megfigyelésre (pl. időjárás, növények, állatok viselkedése),

- 🌳 meg tudják nevezni a látott, hallott jelenségeket, tárgyakat,
- 🌳 értik az ok-okozati összefüggéseket,
- 🌳 síkban és térben tudnak tájékozódni,
- 🌳 egyszerű térképek, útvonalak követésére képesek,
- 🌳 ismerik az évszakokat, hónapokat, napszakokat,
- 🌳 fel tudják sorolni az évszakok jellemzőit,
- 🌳 történéseket időrendbe tudnak állítani,
- 🌳 képesek megfogalmazni megfigyeléseiket, következtetéseiket,
- 🌳 kérdéseket tesznek fel a környezetükkel kapcsolatban,
- 🌳 motiváltak egyszerű vizsgáldásban való részvételre (pl. ültetés, víz megfigyelése),
- 🌳 élvezik a természetes anyagokkal való ismerkedést (pl. kavics, faág, víz, föld),
- 🌳 képesek jól tájékozódni az óvodai környezetben,
- 🌳 ismerik a jeles napjaink, ünnepeink, hagyományink belső tartalmát, a magyar népszokásokat,
- 🌳 ismerik a magyar jelképeket (címer, zászló),
- 🌳 ismerik a gyalogos közlekedés alapszabályait,
- 🌳 a járművel való közlekedést helyesen gyakorolják az óvodában,
- 🌳 a természeti környezetet óvják,
- 🌳 aktívan gyakorolják a növénygondozást,
- 🌳 elfogadják és tisztelik embertársaikat.

7.4.4.1 A külső világ tevékeny megismerésének matematika tartalmai

A gyermekek legkedveltebb tevékenysége a játék. Ezen keresztül ismerkedik a világgal. Megfigyel, elles, észreveszi az azonosságokat, különbözőségeket. Számlál, gondolkodik, becsül, a tér viszonyaival ismerkedik. Megismeri és felismeri a formákat, azonosítja, csoportosítja azokat.

Közben észre sem veszi, hogy tanul, fejlődik, feladatokat old meg.

A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatok, ismeretek birtokába jut, és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alaki, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakuló ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiség szemlélete.

7.4.4.1.1 Célunk

A matematikai tapasztalatokon keresztül a világ jobb megfigyelése, megértése, felfedezése. Alapfogalmak és alpműveletek végzésével a kognitív képességek fejlesztése.

7.4.4.1.2 Feladataink

- matematikai tartalmú tapasztalatok szerzésének biztosítása,
- elegendő idő, hely és eszköz biztosítása,
- az érdeklődés felkeltése, problémamegoldó, logikus gondolkodásra ösztönzés,
- ok-okozati összefüggések megláttatása,
- eltérő képességű gyermekek differenciált segítése,
- megfigyelőképesség, becslés és önkifejezés fejlesztése,
- gondolatok megfogalmazásának fejlesztése,
- pozitív visszajelzésekkel ösztönzés,
- csoportos feladatokkal az együttműködési készség fejlesztése,
- halmazalkotások, összehasonlítások, analízáló és szintetizáló feladatok adása az életkori és egyéni sajátosságoknak megfelelően.

7.4.4.1.3 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- képesek ok-okozati összefüggések felismerésére,
- logikus gondolkodásuk fejlett,
- képesek matematikai műveletek végzésére (analízálás, szintetizálás, összehasonlítás, becslés, válogatás, halmazalkotás, hozzáadás, elvétel),
- tízes számkörben biztosan számlálnak,
- térbeli és síkbeli tájékozódásuk egyre fejlettebb,
- képesek matematikai alapfogalmakat, téri viszonyfogalmakat használni (több-kevesebb, ugyanannyi, rövidebb-hosszabb, szélesebb-keskenyebb, ugyanakkora, alatta-fölötte, előtte-mögötte),
- képessé válnak a tö- és sorszámnevek használatára,
- érdeklődőek a matematikai tartalmú műveletek iránt.

7.5 Verselés, mesélés

„A gyermek megtanulja a népmesén keresztül a nép észjárását, szókincsét, szavait.”

(Csukás István)

A gyermekek egyik kedves tevékenysége a mese és vershallgatás, valamint a képeskönyv nézegetés.

A kisgyermekek fogékonyak az irodalmi élmények befogadására. A mesehallgatás öröme teszi nyelvileg, gondolatilag gazdagabbá, lelkileg érzékenyebbé. A bátor hősök jó példát mutatnak, akarat és kitartásuk erőt sugall.

Az anyanyelvi neveléshez, olvasóvá neveléshez, a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolat kialakításához hozzájárulnak a mondókák, dúdoló, versek és a jól megválasztott mesék.

A mondókák, dúdolók, versek a ritmusukkal, a bennük megjelenő ismétlődésekkel, hozzájuk kapcsolt mozdulatokkal és a szavak egységével élményt nyújtanak a gyermekeknek, miközben fejlődik emlékezetük, képzeletük, szókincsük.

A mesék a gyermekek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődését segítik, feltárják a külvilág és az emberi belső világ érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat.

Az élőszavas meséléssel alakítjuk a gyermekek szemléletmódját, világképét. Mintát nyújt és feloldást kínál a szorongást okozó élethelyzetekre. A mese mágikus világképe csodákkal és átváltozásokkal ráébreszti a gyermekeket a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre a tárgyi világot megelevenítő, megoldás központú szemléletmódjával, ok-okozati kapcsolataival.

A játékhoz hasonlóan a mesehallgatás során személyes kapcsolat alakul ki a gyermekek és a mesélő között, mely biztonságérzetet ad, segíti a gyermek belső képvilágának alakítását, fejlesztését. Ez az élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermekek ráhangolódását a mesék befogadására.

A gyerekek saját vers- és mesealkotása mozgással és/vagy ábrázolással történő összekapcsolása a gyermeki önkifejezés egyik módja.

A mesei számok, mesei történet vezető formulák, a megjelenő jellegzetes helyszínek, sztereotipikus szereplők megjelenése kiszámíthatóvá teszi a befogadó számára a mesét, ezzel segítve az érzelmi intelligenciája fejlődését.

A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés elmaradhatatlan eleme a gyermekek mentálhigiénéjének. Az irodalmi élmény nyújtás alkalmával megjelenő komplexitás, más tevékenységekhez való kapcsolódás elősegíti az átélt élmények elmélyülését és az ismeretek több oldalról való megerősítését.

A legfontosabb, hogy a gyermekek számára a tevékenykedések során élményt nyújtsunk, a saját élményeik, érzelmeik által alakítanak ki képet az őket körülvevő világról, az élményszerűség által könnyebben szereznek ismereteket, alakítanak ki képességeket és készségeket, jártasságokat.

Óvodánkban nagyrészt a **magyar népmesék** megismerését hangsúlyozzuk, de a kortárs mesék és más nemzetek irodalmi alkotásai is szerepelnek az anyagválogatásokban.

Óvodapedagógusaink a magyar népmese napja alkalmából szép számú népmese gyűjteményt állítottak össze saját mesemondással a honlapunkon. Célunk ezzel is a népmesék ismeretének gazdagítása, a szemléletformálás, valamint az óvodától távol lévő gyermekek segítése óvodapedagógusuk saját hangján hallható mesemondással.

A versek és mesék gazdag világa a gyermekek számára befogadható élményt, anyanyelvi és képi gazdagságot jelent, mely a későbbiekben az irodalom megszerettetésén keresztül az olvasóvá válást is garantálja.

Kincs, amit továbbadunk számukra....

7.5.1 Célunk

A gyermekek irodalmi élményekhez való juttatása, melynek során az érzelmi, az értelmi és a szociális képességei, kreativitása fejlődik, megalapozódik erkölcsi értékrendje, valamint az olvasóvá válása. Legyenek képesek az irodalmi élményeket befogadni,

7.5.2 Feladataink

- tervezéskor, anyagválogatáskor figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait, egyéni igényeit, érdeklődését, aktuális érzelmi állapotát, a külvilág eseményeit,
- előtérbe helyezzük a magyar népmesék, versek, rigmusok, mondókák hallgatását,
- biztosítjuk a nyugodt, derűs hangulatot az irodalmi tevékenységekhez (verselés, mesélés, vershallgatás, képeskönyv nézegetés,
- a kortárs irodalmi művek megismertetése,
- más nemzetek irodalmi anyagának bevonása (elsősorban a csoportba járó idegen anyanyelvű gyermekekre való tekintettel),
- példaértékű beszédstílusunkkal, hangsúlyos vers-mese mondásunkkal az esztétikus, érthető élmények örömteli befogadása, a belső képalkotás fejlesztése,
- az anyanyelv megszerettetése,
- a nyelvi fordulatok, rigmusok megértése, reprodukálása mesemondással, bábozással, dramatizálással,
- figyelem, kreativitás, beszédfigyelem, megfigyelőképesség fejlesztése,
- az irodalmi élmények befogadásának segítése,
- folytatásos mesék olvasása,
- diafilm vetítés élményének nyújtása,
- könyvtárlátogatások, otthonról hozott könyvek nézegetése.

7.5.3 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- ismernek többféle mondókát, verset, és ezeket kifejezően, emlékezetből elő tudják adni
- értik a ritmust, rímeket, és örömmel játszanak a hangzással, szavakkal
- a verselést gyakran kísérik gesztusokkal, mozgással, ritmusos tapssal (mondókákkal vagy mondókázós játékkal),
- képesek utánozni a felnőtt vagy a versmondó ritmusát, hanglejtését, stílusát
- kedvenc verseiket gyakran újra és újra szívesen meghallgatják
- egyéni vagy közös versmondásban való részvétel (pl. ünnepségeken)
- megértik az alapvető irodalmi kifejezéseket (mese, szereplő, cselekmény, tanulság)
- a saját szavaikkal el tudják mesélni a hallott történetet
- felismerik az alapvető irodalmi elemeket: főszereplő, segítő, ellenfél, konfliktus, megoldás, tanulság
- szerepjáték során eljátszanak meséket, utánozzák a mesemondás stílusát, kitalálnak saját történeteket
- fejlődik szókincsük, kifejezőkészségük
- az erkölcsi értékek megalapozódnak a meséken keresztül

- megjelenik a belső képalkotás, és annak más művészeti ágakkal való kifejeződése (ének-zene, vizualitás, mozgás)
- szívesen nézegetnek mesekönyveket, képekonyveket, vigyáznak rá, megbecsülik

7.6 Ének, zene, népi játék, tánc

Az ének, a zene az emberek közös nyelve. A dallamok íve kifejezi a hangulatot, a hovatarozást, az emberi érzések sokaságát.

Népi kultúránkban nagy szerepe van az ének - zenei nevelésnek. A népi hagyományainkat áthatja az éneklés, a zenélés, a dúdolgatás, a rigmusok, a mozgás, a népi hangszeres zene. A zene alapot ad az érzelmek kifejezésére, a gondolatok átadására. Közösségformáló ereje van, megnyugtat, fejleszti a személyiséget és áthatja a mindennapok tevékenységeit. Testi-lelki gazdagodást nyújt.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző – állami, egyházi, jeles – ünnepekhez fűződik.

Az ének, zene, a népi játék, a néptánc, a néphagyomány, az ünnep meghatározó szerepet tölt be a nemzeti nevelésben, az élményalapú értékkövetés eszközével, korosztályi sajátosságokra építve.

A dal- és mondókakincsben többségében magyar népzenei alapú, pentaton szerkezetű dallamok szerepelnek, amelyek igazodnak a gyermekek hangterjedelméhez és életkori sajátosságaihoz.

A kisgyermek zenei nevelése fontos alapokat teremt a személyiségformáláshoz.

Óvodánkban nagy hangsúlyt fektetünk a népi kultúra átadásának, elsősorban hangsúlyozzuk a népi mondókák, népi gyermekdalok, dúdolók, ringatók, ölben ülős játékok szerepét, és a néptánc hatékony fejlesztő erejét. Itt a gyermekek megtapasztalhatják a közös éneklés és mozgás örömet, felszabadító erejét, közösségformáló hatását.

A ritmus, az egyenletes lüktetés feszes ereje, a mozgás tartást ad, fegyelmet igényel, és pontosságra tanít.

Más népek zenei kultúrájával is ismerkedünk, különösképpen ott, ahol a csoportban más nemzetiségű gyermekek is járnak.

Hangsúlyozzuk az élő zenei előadást, amelyet kiegészítünk hangszeres kísérettel, de a zenehallgatáshoz felhasználunk más zenei anyagokat is. (CD, laptop)

A gyermekek számára a zenei fejlesztést, a zenei alkotóképességet, a zenei ízlésformálást a népi gyermekjátékok, gyermekdalok segítik elsősorban.

Óvodai szertárunk, és a csoportjaink egyaránt jól felszereltek zenei eszközök tekintetében. Lelkes kollégáink a gyermekekkel közösen is barkácsolnak ritmus hangszereket.

7.6.1 Hagyományaink

- a Zene világnapjának megtartása,
- Advent időszakában reggelente csendes, meghitt karácsonyi zenékkal várjuk az óvodánkba érkezőket,
- évente 2-3 alkalommal részt veszünk a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola hangszerbemutató koncertjén,
- nagycsoportosaink részére heti egyszer kötelező a **néptánc** foglalkozás, melyet két néptáncpedagógus végzettséggel is rendelkező óvodapedagógusunk tart.

7.6.2 Célunk

A zene megszerettetése, a közös éneklésen keresztül élmények nyújtása, a válogatott zenei anyagok által a zenei ízlés formálása, a néptáncsal a pontosság, a közösség erejének megéreztetése, a zenei kreativitás fejlesztése, az érzelmek kifejezésének átélése.

7.6.3 Feladataink

- a gyermekek minél több igényes zenei élményhez juttatása,
- tudatos anyagválogatás, átgondolt tervezési és szervezési feladatok,
- a népi kultúra értékeinek közvetítése,
- zenei ízlés és esztétikai fogékonyság formálása,
- a zenei képességek fejlesztése (egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, mozgás, hallás),
- a dalok megfelelő hangmagasságon való kezdése,
- kreativitás fejlesztése (önálló ritmusképletek létrehozása, önálló dallamalkotás),
- az éneklés örömeinek megtapasztaltatása,
- éneklés, dalos játékok, ölbeli játékok kezdeményezése a nap bármely szakában,
- a néptánc alapjainak megismertetése,
- ritmus hangszerek használatának megismertetése,
- új hangszerek közös alkotása,
- a zenei képességfejlesztés során a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú fogalompárok érzékeltetése,
- felkelteni az érdeklődést az örömteli éneklésre.

7.6.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- képes követni és érzékelni az egyenletes lüktetést, annak testtel való kifejezését (pl. taps, dobbantás, lépés),
- fejlett ritmusérzéssel rendelkezik, képes egyszerű ritmusképleteket visszatapsolni, megkülönböztetni és alkalmazni,
- zenei hallása differenciálódik, felismeri a dallam- és ritmusbeli különbségeket, képes hangmagasság-különbségeket megkülönböztetni,
- tisztán és önállóan énekel életkorának megfelelő hangterjedelemben, a tanult dalokat felismerhetően, érthetően, megfelelő tempóban adja elő,

- érzékeli a zenei formát, felismeri az ismétlődő részeket, párokat, kezdő és befejező motívumokat,
- különbséget tud tenni a magas–mély, gyors–lassú, halk–hangos fogalompárok között, és azokat mozgással, hanggal vagy hangszerrel is képes kifejezni,
- érti és alkalmazza a fenti fogalompárok kombinációit (pl. gyors és halk, lassú és mély, stb.) játékos feladatokban,
- zenei emlékezete fejlődik, ismerős dallamokat felismer, képes azokat befejezni, hibás dallamokat és ritmusokat érzékelni,
- nyitott az improvizációra, saját dallam- és ritmusötleteket hoz létre hanggal, testtel vagy hangszerrel,
- mozgása összerendezett, képes zenére mozdulatsort követni, népi játékhoz, tánchoz alkalmazkodni,
- megkülönbözteti a beszéd és az énekelt hang közötti különbséget, felismeri a zene és más hangforrások hangzásbeli sajátosságait,
- rendszeresen részt vesz zenei élményekben, a zenehallgatás, közös éneklés és tánc örömforrássá válik számára.

7.7 Rajzolás, festés, mintázás, kézi – munka

A vizuális nevelés az óvodai nevelés szerves része, a vizuális kultúra átadásának az alapja.

A rajzolás, festés, mintázás, képalakítás, a kézi – munka mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos része a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül. Törekszünk a gyermeki alkotások rendezvényen történő bemutatására, a tehetségek felismerésére. Részükre heti egy alkalommal **vizuális műhely** foglalkozást tartunk.

A csoportszobákban teret, változatos eszközt biztosítunk arra, hogy a gyermekek az egész nap folyamán kezdeményezhessenek vizuális tevékenységeket, barkácsolást.

Előtérbe helyezzük a természetes anyagok, termékek felhasználását. A kreatív és környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra neveljük a gyermekeket.

Igyekszünk a gyermekek elé tárni a népi kultúra tárgyait, amelynek megbecsülésére nevelünk, ezzel is a szülőföldünk szeretetére és megbecsülésére nevelünk.

A jeles napokhoz kapcsolódó jelképeket tanítjuk a gyermekeknek. Közösén készítünk Márton napra lámpást, megkötjük természetes alapanyagokból az adventi koszorút, elültetjük a Luca napi búzákat, ünnepi jelképeket készítünk és kihelyezzük a Múzeum kertbe, természetes növényi színezékekkel festjük meg a húsvéti hímes tojásokat, májusfát állítunk színes szalagokkal, és sütünk mézeskalácsot, pogácsát. Búcsúzó nagycsoportosaink számára az óvodapedagógusok maguk készítik el a virágot. Mindezekkel őrizzük a hagyományokat, tisztelgünk elődeink előtt.

Megismertetjük a gyermekeket a természet adta alkotásra ösztönző eszközökkel, a természetben rejlő értékekkel.

Rácsodálkoztatunk az őszi erdő színeinek szépségére, a hóban lévő nyomok felfedezésének örömére, a tavasz virágba borulására, a nyári napfény éltető erejére, amelyek a vizuális élmények mellett az alkotni vágyás örömét is felkeltik.

7.7.1 Hagyományaink

- családi kézműves délutánok szervezése évszakonként,
- a Hagyományok Házában kiállítás megtekintése, múzeumpedagógiai és kézműves foglalkozáson való részvétel,
- vizuális pályázatokon való részvétel egyéni és csoportos alkotásokkal,
- közösen veszünk részt városi séta alkalmakon, amikor ismerkedünk a környezetünkben lévő épületekkel, műemlékekkel, azok történeteivel,
- az év folyamán folyamatosan, a családokkal közösen gyűjtjük a felhasználható magvakat, terméseket, erre minden csoportban van „mag tároló”.

7.7.2 Célunk

Az alkotókedv felkeltése a vizuális élményeken keresztül, az életkori sajátosságnak megfelelő eszközök biztosítása, művészet iránti érzékenység alakítása.

7.7.3 Feladataink

- az egész nap folyamán változatos tér, elegendő idő és változatos eszközök biztosítása,
- esztétikai ízlésformálás,
- szabad alkotókedv lehetőségének biztosítása,
- különböző alapanyagok megismertetése, használhatóságuk, feldolgozhatóságuk átbeszélése,
- vizuális technikák megismertetése, eszközhasználat megtanítása (vágás, festés, ragasztás, karcolás, varrás, nemezelés, gyöngyfüzés, vasalós gyöngy, képkalkotás, gyurmázás, körmöcskésés, fonási technikák, üvegfestés, szalvéta technika, íróka használata, gyertyaöntés, nádsíp készítés),
- különböző technikai alapelemek és eljárások megismertetése,
- a szép iránti fogékonyság fejlesztése,
- kulturális programok szervezése (múzeumlátogatások, séták, kirándulások),
- szabad önkifejezésre, alkotásra buzdítás,
- egymás munkájának megbecsülése,
- alkotóképesség fejlesztése,
- kéz koordináció, finommotorika fejlesztése,
- részletgazdagságra ösztönzés, kitartás fejlesztése.

7.7.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- képesek lesznek köröket, négyzeteket, háromszögeket és egyszerűbb ábrákat rajzolni,

- egyre több részletet tudnak megjeleníteni rajzaikon (arcokat, házakat, járműveket, érzelmeket),
- pontosabban és kontrolláltabban tudnak ceruzát és ecsetet fogni, valamint rajzolni,
- a gyermekek egyre változatosabban használják a színeket,
- képesek festményekben megjeleníteni egyszerű témákat, például az őket körülvevő világot,
- könnyebben ismételnék mintákat, például pöttyöket, csíkokat, vagy egyéb ismétlődő elemeket,
- kísérleteznek különböző anyagokkal (gyurma, papír, textil), és egyre ügyesebben kezelik azokat,
- saját ötleteiket valósítják meg kézműves tevékenységek során, önállóbbá válnak a munkafolyamatban,
- képesek önállóan alkotni,
- látás és tapintás érzékelésük megfelelően fejlett,
- kitartóan, hosszabb ideig tudnak koncentrálni a tevékenységre,
- egyre gazdagabbá válik a képzeletviláguk, amit művészi tevékenységekkel is kifejezésre juttatnak,
- térbeli tájékozódó-és rendezőképességek kialakulóban van,
- a vizuálisan is ki tudják fejezni az élményeiket,
- képesek örömteli alkotó tevékenységeket végezni.

7.8 Mindennapos mozgás

A gyermek legalapvetőbb szükséglete, természetes megnyilvánulási formája a mozgás. A rendszeres, örömmel végzett, közösségben történő testmozgás hozzájárul a gyermek optimális személyiségfejlődéséhez, továbbá az egészséges életvitel kialakulásához.

7.8.1 A tevékenység szervezeti keretei

- spontán, aktív szabad játékban megjelenő mozgásos tevékenység,
- irányított, mindennapos mozgásfejlesztés,
- szervezett mozgásos tevékenység.

A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei.

A rendszeres testmozgás az egészséges test és lélek állapot kiemelkedően fontos alapja. Mai világunkban a gyermekek az infokommunikációs eszközök használata által mozgásszegény állapotba kerülnek. A rendszeresség egy életritmust ad, a mozgás pedig egy életformát.

A mozgás által fejlődik a fizikai erőnlét, a kitartás, az állóképesség, az akarat, a gyermek személyiségjegyeinek nagy része. A rendszeres testmozgás segíti az izmok és a csontok erősödését, javítja az egyensúlyt és a testkoordinációt.

A mozgás fejlettségi szintje szoros kapcsolatban áll az idegrendszer érésével és az értelmi fejlődéssel. Emellett kihat a beszédfejlődésre, a finommozgásokra (író-rajzoló mozgásokra) és a figyelem-koncentrációra is.

Az óvodáskorú gyermekek számára a játék és a mozgás természetes módon járul hozzá a tanuláshoz és a fejlődéshez.

A mozgásos tevékenységek során a gyermekek megtanulják a figyelmük összpontosítását, az utasítások követését, az összetett feladatpályák feladatainak felidézését.

Az **ismétlődő mozdulatok, szabályok** megjegyzése hozzájárul a rövid-, és hosszútávú memória fejlődéséhez.

Az **akadálypályák** problémamegoldó gondolkodásra, kreativitásra serkentenek.

Bizonyított tény, hogy a mozgás fejleszti az agyi vérkeringést, elősegíti az idegsejtek növekedését, ami fokozza az agy teljesítő képességét.

Az aktív élet további egészségügyi hatása, hogy megakadályozza az elhízást.

A mozgásos tevékenységekkel is sokat tehetünk a gyermekek egészséges fejlődéséért, az iskolára való felkészítésért.

Az óvodáskor a természetes hely-, helyzetváltató és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlási formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni.

Az óvodai élet minden napján biztosítani kell az irányított mozgásos tevékenységeket, amelyek játékos környezetben és játékba ágyazottan fejlesztik az alapvető mozgáskészségeket.

A mindennapos irányított testmozgás részét képezhetik a zenére, zenei ritmusra végzett mozgásos feladatok, (népi) játékok és táncok (kiemelten a néptánc), amelyek jelentős mértékben segítik a mozgáskultúra játékos, táncos úton történő fejlesztését. A mindennapos testmozgás az óvodai tornaszobában, a csoportszobában vagy a játszóudvaron is megszervezhető.

Óvodánkban a pincetérben található tornaszobában, és az abból nyíló torna szertárunkban található a szervezett mozgás foglalkozásokhoz szükséges eszközök. Szertárunk jól felszerelt, a változatos méretű és típusú eszközök biztosítják a sokoldalú mozgásfejlesztést (marok labdák, szivacs labdák, egyensúlyozó járást, egyensúlyérzékelt fejlesztő billenő eszközök, mászást, gurulást segítő eszközök, BOSU labdák, talpérzékeltet fejlesztő korongok, torna szőnyegek, greiswald eszközök, bordásfalak, karikák...)

7.8.2 Célunk

- a gyermekek egészséges fejlődése érdekében a mindennapos mozgás lehetőségének megteremtése,

- a mozgáskészségek fejlesztése,
- a testmozgás megszerettetése.

7.8.3 Feladataink

- a gyermekek mozgáskedvének felkeltése, elegendő térrel, idővel és játékos feladatokkal való kielégítése,
- a gyermekek számára a szabadon választható és a szervezett mozgások mindennapos biztosítása,
- a mindennapos testnevelés lehetőség szerinti megtartása a szabadban,
- egészséges életmódra nevelés a mozgás hangsúlyozásával,
- példamutatás, magyarázat, pozitív megerősítés módszereinek hangsúlyozása,
- a gyermekek mozgásigényének kielégítése,
- komplex tevékenységek tervezése, melyben a mozgás is központi szerepet kap,
- a mozgáskészségek által a tanulási folyamatok segítése.

7.8.4 A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

- szereti és igényli a mozgást, örömmel vesz részt mozgásos tevékenységekben, legyen szó szabad vagy irányított mozgásról,
- szeret a szabad levegőn tartózkodni, természetes igénye a szabadban való mozgás,
- a gyermek nagymozgása, finommotorikája, egyensúlyérzékelése egyéni adottságaihoz mérten összerendezett, szem – kéz, szem – láb koordinációja összehangolt,
- képes figyelmét, mozgását irányítani, mozgása ritmusát szabályozni, egyenes testtartást felvenni és megtartani különböző helyzetekben,
- életkorának megfelelő állóképességgel rendelkezik,
- téri tájékozódása kialakult, a téri irányokat ismeri,
- testtudata kialakult, ismeri, megnevezi és megfelelően beazonosítja testrészeit,
- oldalisága kialakult, képes a jobb-bal megkülönböztetésére,
- emlékezőképessége, reakcióideje és feladathelyzetekben mutatott kreativitása életkorának megfelelő,
- kitartóan képesek a feladatok elvégzésére: futás, járás, kúszás, mászás, ugrás, eszközös játékok,
- a mozgásos szabályjátékokban ismeri és betartja a szabályokat,
- egészséges versenyszelleme kialakult a különféle mozgásos és versenyjátékokban,
- képes alkalmazkodni társaihoz, magatartása empátikus,
- életkorának megfelelően önuralma jól fejlett,
- ismeri és biztonságosan, önállóan használja a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket, a gyakorlatokhoz kapcsolódó kifejezéseket,
- szeret mozogni, szívesen játszik közösségben mozgásos játékokat.

7.8.5 A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI AZ ÓVODÁSKOR VÉGÉRE

„A gyermekek felkészítése a szeretetteljes, másokat elfogadó, hagyományokat és emberi értékeinket megtartó életre, ezek elültetése és kicsíráztatása az óvoda keretein belül.”

- 1) A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.
- 2) Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség:
 - a. **A testileg egészségesen fejlődő gyermek** hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.
 - b. **A lelkileg egészségesen fejlődő gyermek** az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.
- 3) A lelkileg egészségesen fejlődő gyermeknél:
 - a) az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,
 - b) megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,
 - c) a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.
- 4) Az egészségesen fejlődő gyermek
 - a) érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni, minden szófajt használ, különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot, tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat, azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,
 - b) elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.
- 5) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a

tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival.

- 6) A szociálisan érett gyermek:
 - a) egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
 - b) feladattudata kialakulóban van, és ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb – szükség szerint kreatív – elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.
- 7) A hároméves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.
- 8) A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.
- 9) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

8 AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

8.1 A napirend

Az óvodai nevelés tervezésekor alakítjuk ki a gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodó, az óvoda adottságait szem előtt tartó életrendünket.

A gyermek egészséges, a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan is végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (5–35 perces) csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre.

A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek. Csoportjaink a napirendjüket a gyermekek életkori sajátosságaihoz, valamint a mellettük lévő csoportokhoz igazodva alakítják ki. Egyeztetni szükséges a mosdó használati, a pihenési időt, hogy elkerüljék a várakozást.

A **napirendünk** igazodik a gyermekek motiváltságához, aktivitásához, és a változó környezeti tényezőkhöz. A szabad levegőn való tartózkodás ideje évszakonként, a délutáni pihenőidő korcsoportonként változik.

A napirendet az óvoda teljes nyitvatartási idejére tervezzük, melyben fő hangsúlyt kap a játéktevékenység, és törekszünk a tevékenységek közötti harmonikus arányok alakítására.

A napi- és a hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében kiemelten foglalkozunk a gondozási területekkel. A gondozási feladatok közben minden alkalmat kihasználunk a nevelési feladatok megvalósítására, a gyermekek önállóságának fejlesztésére, a gyermekekkel való kapcsolatépítésre.

Az óvodai élet megszervezése során törekedni kell a személyes interakciókra, élőlírávas mese és közösségi játékelmény biztosításával.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják. Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg és a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban **naponta összesen 45 perces időkeretben**, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A tanköteles korú, de az óvodában nevelkedő gyermekeket a tanköteles korukat megelőző nevelési évben járónak kell tekinteni.

A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében.

A **nyári napirendünk** értelmében sokszínű, tervezett tematikájú tevékenységeket kínálunk fel a gyermekeknek az életkori sajátosságok figyelembe vételével, differenciáltan.

8.1.1 Célunk

A gyermekek igényeihez igazodva a megfelelő életritmus, a szokás- és szabályrendszer kialakítása és következetes betartatása.

8.1.2 Feladataink

- a megfelelő napiend kialakítása,
- a gyermekek biztonságérzetének fokozása,
- a tevékenységek harmonikus váltakozási ritmusának kialakítása,
- a várakozási idő minél kevesebb időre csökkentése,
- a helyes napirend kialakításában támogató segítséget nyújtunk a családoknak.

8.2 A hetirend

Tervezési feladataink következő egysége a hetirend. A tevékenységek tervezésének átfogó rendszere, mely nagyban megköveteli az összehangolt tervezőmunkát (komplexitás), valamint a rugalmasságot.

8.2.1 Célunk

Szervezett heti rendben lássuk át a heti tervezést.

8.2.2 Feleadatunk

- a hetirendben az óvodai tevékenységi formák minél inkább a komplexitásra való törekvés szerint jelenjenek meg,
- a hetirend korcsoportonként eltérő,
- az életkori sajátosságokat figyelembe kell venni,
- az óvodapedagógusok közösen készítik el a csoport hetirendjét,
- a rugalmasságot figyelembe kell venni (időjárás, programok, egyéb befolyásoló tényezők).

Tervezési feladatainkat 2024 szeptemberétől az oviKRÉTA alkalmazásban vezetjük.

8.3 Az óvodánk szervezett programjai

8.3.1 Óvodán belül szervezett programjaink

- Közös szülői értekezlet az óvodába lépő új kiscsoportosok szüleinek.
- Közös játszó délelőtt az óvodába lépő új kiscsoportosoknak.
- Csoportos szülői értekezletek megtartása.
- Az óvoda születésnapja – egy hétig tartó programsorozat.
- Évszakonkénti kézműves családi délutánok.
- Adventi közös gyertyagyújtás az udvaron.
- Karácsonyi betlehemes műsor.
- Farsangi bál gyermekeknek.
- Húsvéti tojáskeresés, locsolkodás.
- Majális az óvoda udvarán.
- Anyák napja – Anyukák köszöntése a csoportokban.
- Egészséges gyermekek napja – Családi sportnap szervezése.
- Nagycsoportosok búcsúztatása.

8.3.2 Óvodán kívül szervezett programjaink

- Márton napi lámpás felvonulás
- Nemzeti ünnepünk alkalmából séta a Múzeumkertbe
- Szabó Ervin könyvtár Sárkányos gyermekkönyvtár látogatása
- Gyermekkoncertek a Ferencvárosi Ádám Jenő Zeneiskola és Ami-ban

- Mozizás a Ferencvárosi Helytörténeti Gyűjteményben
- Színházi előadások megtekintése – FMK, Pinceszínház, egyéb lehetőségek

8.3.3 Kerületi programokon való részvételünk

- Sport és tánc ház találkozó,
- Nyúldombi óvodás játékok,
- Kerületi kerékpáros találkozó,
- Zöld pont vetélkedő.

9 A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE

Az Nkt. alapján kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- **sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló**
- **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő** gyermek, tanuló
- kiemelten **tehetséges** gyermek, tanuló

9.1 Sajátos nevelési igényű gyermek

Sajátos nevelési igényű gyermek az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Alapító okiratunk szerint a sajátos nevelési igényű gyermekek közül óvodánk – Szakértői bizottság szakértői véleményében történő kijelöléssel – befogadó a **beszéd fogyatékoság**, és az **egyéb pszichés fejlődési zavar** problémáira.

Minden gyermek fejleszthető.

9.1.1 Feladataink

- segítő - támogató szemlélet,
- elfogadás és befogadás pedagógiájának preferálása,
- biztonságos környezet kialakítása,
- az egyéni fejlettségi szint és az egyéni igények figyelembe vétele,
- kapcsolattartás a családdal,
- szakmai együttműködés a gyermeket fejlesztő gyógypedagógus szakemberekkel,
- a fejlesztéshez szükséges speciális eszközök biztosítása,
- differenciálás módszerének hangsúlyozása,
- egyéni bánásmód, egyéni feladatadás,
- lassúbb ütemű fejlődésmentet elfogadása, kisebb lépésben való haladás,

- pozitív értékelés, sok dicséret, a legkisebb sikert is ki kell emelni,
- a gyermek közösség felé példamutatás a segítségnyújtásban, az elfogadásban,
- élményekhez, tapasztalatokhoz juttatása a fejlődés érdekében,
- a Szakértői Bizottság szakértői véleményében megfogalmazottak alapján szükséges a gyermek fejlesztését megszervezni a megadott időkeretek és fejlesztési területek szerint,
- a gyógypedagógus elkészíti a gyermek fejlesztési tervét,
- gyógypedagógussal történő konzultáció a gyermek fejlesztését, fejlődését illetően,
- önfejlesztés fontossága a szakmai megújulás érdekében.

9.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolataiban problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek. A Pedagógiai Szakszolgálat általi vizsgálatról rendelkezik szakvéleménnyel a gyermek, fejlesztő pedagógiai ellátásra jogosult, mely az óvodai nevelés keretében megvalósítható.

9.2.1 Feladataink

- a gyermekek megfigyelésén keresztül a gyermek képességterületeinek felmérése, a lemaradások felfedése, a szakértői vizsgálat elindítása,
- együttműködés a szülőkkel a gyermekek érdekében,
- a gyermekek elfogadása, segítő támogatása,
- differenciált feladatadás,
- az óvodapedagógus egyeztetve a gyermeket fejlesztő szakemberrel elkészíti a gyermek fejlesztési tervét (a szakértői véleményben foglaltak alapján) évente három alkalommal, melyet megoszt a szülővel,
- egyéni igények figyelembe vétele,
- pozitív eredmények kiemelése,
- bátorítás, dicséret, ellenőrzés, értékelés, segítségnyújtás,
- önfejlesztés fontossága a szakmai megújulás érdekében.

9.3 A tehetséges gyermek

A tehetség egy lehetőség, egy többlet potenciál. Óvodáskorban még nem beszélhetünk egyértelmű tehetség mutatókról, de felfedezhetjük az ígéretet arra, hogy a gyermek a későbbiekben adott területen minden bizonnyal az átlagostól jóval magasabb szinten fog teljesíteni.

A tehetséges kisgyermek korai jellemzői:

- pontos, részletes, megbízható memória,

- az átlagnál jóval hosszabb ideig képesek egy dologra figyelni,
- korai fejlett beszédképesség, változatos és gazdag szókincs,
- fejlett képzelőerő,
- korai figuratív rajzolás,
- absztrakt gondolkodás,
- magasfokú érdeklődési vágy,
- energikus,
- esetleg álmodozó.

9.3.1 Feladataink

- a gyermek erősségeinek további fejlesztése,
- megértő, elfogadó és személyiségfejlesztő légkör,
- emlékezet, fantázia, logikus gondolkodás képességének fejlesztése,
- az ismeretanyag elmélyítése segítségnyújtással,
- együttműködés, társas kapcsolatok segítése,
- személyi és tárgyi feltételek biztosítása,
- újszerű módszerek, egyénre szabott technikák alkalmazása,
- együttműködés a családokkal,
- módszertani kultúra folyamatos gazdagítása,
- differenciált feladatadás.

10 SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK

„A gyermekeket készítjük fel az előttük álló hosszú életre, mindezt úgy, hogy olyan értékeket adjunk át nekik, amelyek biztosítják a világban való megfelelő eligazodást szeretetben, biztonságban, örömmel nevelve.”

A szociális hátrányok azok az életkörülmények, amelyek a gyermekek egy részénél, az átlagosnál gyengébb teljesítményt, vagy a fejlődéssel kapcsolatos motiváció hiányát eredményezhetik. Leginkább szűkösebb anyagi életkörülményeket, gyengébb kulturális ellátottságot, az átlagosnál alacsonyabb szintű iskolázottságot jelent.

10.1 Feladataink

- odafigyelő megismerő tevékenység,
- az óvodakezdet megelőző családlátogatás fontossága,
- anamnézis lap kitöltése,
- derűs, bizalomteljes légkör kialakítására törekvés a családokkal,
- folyamatos kommunikáció, szeretetteljes érdeklődés,
- egyéni bánásmód alkalmazása, tolerancia érzetése,
- optimizmust sugárzó, őszinte odafordulás a nevelőmunkában,

- empátia készség fejlesztése,
- közös programok szervezése, a közös együttlét örömeinek megtapasztalása,
- a metakommunikáció nagy jelentőséget kap – mosoly, mimikai, szemjáték,
- szükség esetén szakemberek bevonása (szociális segítő),
- egyéni fejlesztési terv készítése, a fejlődési ütem figyelemmel kísérése,
- segítő szándékú, diszkrimináció nélküli, differenciált személyiségfejlesztés,
- esélyegyenlőségre törekszünk: mindig minden gyermeknek lehetősége legyen a játékra, egyéni képességeinek, ismereteinek gazdagítására,
- nyugodt légkör megteremtése a csoportban, a látható- hallható- tapintható világ érzékelésére,
- pedagógiai tapintattal való kapcsolattartás a családdal- segítő szándékú javaslatok, tovább lépési, kapcsolat felvételi lehetőségek átgondolása közösen,
- lehetőség megteremtése a párhuzamosan végezhető tevékenységekre.

11 A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

„A gyermekekben elültetni a magját annak, hogy a társadalom számára hasznos, empátikus, értékkövető, befogadó. empátikus egyénné váljon.

A Főváros belső kerületében élni az infrastrukturális háttér miatt igen kedvező. Munkahelyek is bőven adódnak, a megközelítésük nem okoz különösebb problémát. A szülők iskolázottsága alapján a lehetőségek igen széles körűek. Azonban mindenki arra törekszik, hogy meg legyenek az élet fenntartásához szükséges anyagi feltételei, biztosítsák gyermekeiknek az alapvető szükségleteket.

Különbségek vannak azonban a környezeti, kulturális és az ismeretek, tapasztalatok, élmények alapján kapott támogatásnak.

11.1 Alapelvek, intézkedések

- óvodánk nevelési rendszere kiemelten fontosnak tartja a gyermekek megismerését, elfogadását, az elmaradó képesség területek fejlesztését, a tehetségek gondozását, a felzárkóztatást,
- nyitottan állunk a szülők felé, szoros kapcsolattartásra törekszünk,
- a szociális hálóval való együttműködésünk tovább segíti a családok működését, az elakadások leküzdését,
- a Boldogágórak által a gyermekeknek segítünk a pozitív szemlélet és gondolkodásmód feltárásában,
- egyéni szükségleteiket igyekszünk minden szintéren kielégíteni,
- segítjük őket az óvodai tevékenységekben az ismeretek elsajátításában,
- lehetőséget biztosítunk a differenciált, egyéni fejlesztésre,
- a mérési eredmények tapasztalatait, fejlesztési szükségleteit beépítjük a nevelőmunkánkba,

- az óvodában dolgozóknak ismerniük és alkalmazniuk kell a fegyelmezés és jutalmazás helyben meghatározott formáit,
- nem ítélkezünk, diszkréten kezeljük a gyermekek, családok problémáit,
- a gyermekek részére biztosítjuk az egyéni méltósághoz való jogát,

12 A GYERMEKVÉDELEMSEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekvédelmi tevékenységünk céljai, hogy megelőzze, elhárítsa, illetve enyhítse azoknak a káros folyamatoknak a hatását, melyek az óvodáskorú gyermek személyiségfejlődését megzavarják, valamint gátolják.

Intézményünkben biztosítjuk:

- a testi-lelki szükségletek kielégítését,
- az egészséges életmódot,
- egészség védelmét, és fejlesztését, egészséggondozást, egészséges táplálkozást,
- az érzelmi- értelmi nevelést, továbbá
- az integrált nevelést – alapító okiratunk szerinti – sajátos nevelési igényű gyermekek részére,
- esélyegyenlőséget nyújtunk a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek.

Kiemelt fontosságú az óvodai és családi nevelés összhangjának erősítése.

12.1 Az óvodaigazgató gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatai

- a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok megszervezése,
- a nevelőmunka biztonságos környezetének megteremtése,
- baleset megelőzésre tett intézkedések,
- a pedagógus etika normáinak betartatása,
- a gyermekek óvodai egészségügyi vizsgálatának megszervezése,
- a jelzőrendszer működtetése,
- a hiányzások nyomon követése,
- a gyermekek fejlődés mutatóinak nyomon követése,
- szakmaközi esetmegbeszélések kezdeményezése,
- segítségnyújtás az iskolakezdéssel kapcsolatos döntési helyzetekben,
- fogadó órák megtartása szükség szerint a szakemberek bevonásával.

12.2 A gyermekvédelmi felelős feladatai

- év elején a csoportok helyzetének, igényeinek felmérése,
- szükség szerinti megbeszélések az óvodapedagógusokkal és a családokkal,
- a jelzőrendszer működtetése,

- kapcsolat felvétel a szociális segítővel és az óvodapszichológussal,
- a Ferencvárosi Szociális és Gyermekjóléti Intézmények Igazgatósága - Család- és Gyermekjóléti Központjának képzésein, szakmaközi konferenciáin az intézmény képviselője, a hallott információk átadása a nevelőtestületi értekezleten,
- esetmegbeszéléseken való részvétel.

12.3 A gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

- nyugodt, biztonságot nyújtó légkör biztosítása,
- a gyermekek védelme, megsegítése,
- feltáró-, elemző tevékenység végzése,
- jelzőrendszeri tagként az esetek jelzése, bevonva a gyermekvédelmi felelőst, az óvodaigazgatót, szükség esetén az óvodapszichológust és a szociális segítőt,
- pedagógiai hitvallásunk szellemében figyelembe vesszük a gyermekek jogainak,
- a problémák időben történő felismerése, az intézkedések megkezdése,
- a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek fejlődésének segítése,
- az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartása,
- a gyermekek érdekének előtérbe helyezése,
- az egyéni bánásmód és differenciálás elvének szem előtt tartása,
- megfelelő kommunikációs készség alkalmazása,
- gyors helyzetfelismerő és helyzet alakító képesség,
- a konfliktusok erőszakmentes kezelése.

A GYERMEKEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKÉBEN!

13 ZÁRÓ RENDELKEZÉS

1. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26.§ (1) bekezdése értelmében a pedagógiai programot az óvodaigazgató a nevelőtestület bevonásával készíti el. A Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda nevelőtestülete a jelen Kicsi Bocs Program - Pedagógiai Programban foglaltakkal egyetértett.
2. A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 118. § (3) bekezdése értelmében a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda szakmai munkaközösségei – szakterületüket érintően – jóváhagyásra javasolják a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda jelen Kicsi Bocs Program - Pedagógiai Programját.
3. Jelen Kicsi Bocs Program - Pedagógiai Program Budapest Főváros IX. Kerület Ferencváros Önkormányzata – mint fenntartó – számára többletköltséget nem ró, nyilvános dokumentum, melynek közzétételéről a Ferencvárosi Kicsi Bocs Óvoda óvodaigazgatója gondoskodik.
4. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 83. § (2) bekezdés g) pontja értelmében a köznevelési intézmény pedagógiai programját a fenntartó hagyja jóvá.
5. Jelen KICSIBOCS PROGRAM - Pedagógiai Program a fenntartó jóváhagyását követően, 2025. szeptember 1. napjától lép hatályba, azzal egyidejű hatályát veszíti a III/18/5-1/2020. iktatószámú Pedagógiai Program.

Budapest, 2025. május 28.

Ph.

.....
Nagyné Dobó Erika
óvodaigazgató

Budapest, 2025.

Ph.

.....
Baranyi Krisztina
polgármester

MELLÉKLET -IRODALOMJEGYZÉK

Ranschburg Jenő (2003):

Én és a másik. Okker Kiadó, Budapest

Az óvodáskor magatartási és személyiség-problémái. Ranschburg J. Miskolcon elhangzott előadásának jegyzete, MOE, Miskolc. /

Láng Judit:

Differenciált egyéni bánásmód alkalmazása az óvodában. Heves Megyei Tanács Pedagógiai Intézete, Eger, 1988.

Mérei Ferenc-V. Binét Ágnes:

Gyermeklélektan. Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1969.

Páli Judit:

Játék, tanulás, játékos tanulás. Óvodai Nevelés, 1990. 6. szám.

Dr. Buchernáné-Faustné:

Néphagyományőrzés az óvodában HOGYF EDITO Kft., Bp, 1998.

Dr. Dankó Ervinné:

Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában OKKER, Bp, 2000.

Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban Flaccus Kiadó, Bp,

Dr. Méhes Vera:

Az óvónő és az óvodai játék CALIBRA, Bp, 1993.

Perlai Rezsóné:

A matematikai nevelés módszertana Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp, 1997.

Az óvodáskor viselkedéskultúrája OKKER, Bp, 1999. Dr. Székely Lajos: Az óvodai egészségnevelés elmélete és gyakorlata Fővárosi Egészségnevelési Központ, Bp, 1981. 16.)

Tátrai Zsuzsanna:

Jeles napok, ünnepi szokások Planétás Kiadó,

Nagy Jenőné (2006):

Gyermektükör: a gyermekek fejlődését, fejlesztését segítő útmutató.

Óvodai Nevelés a Művészetek Eszközeivel Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete. Szolnok

Zilahi Józsefné:

Mese- vers az óvodában Nemzeti Tankönyvkiadó, Bp. 1992.

ZÖLD OVI Tisza Klub Környezetvédő Szervezet Szolnok, 1997.

Kádár Annamária:

Mesepszichológia Kulcslyuk kiadó 2013.

Körmöci Katalin:

Süssünk-főzzünk, táplálkozzunk egészségesen Sprint Kiadó 2017.

Gary Chapman – Ross Campbell:

Gyerekekre hangolva Harmat kiadó 2006.